

Život Cirkvi

Ročník 15

40/2009

XIII. apoštolská cesta Benedikta XVI.
do České republiky

Nenechajme sa ubiť presne mierenými ranami.

Najmladší má 25 rokov, najstarší 80. Sú ich desiatky a všetci sú rohorčení. Spája ich príslušnosť k Inštitútu pre hluchonemých v Padove. A- údajne sexuálne zneužívanie kňazmi a rehoľníkmi. Tí ich mali zneužívať desaťročia v období rokov 1954 až 1980. Správa obletela doslov celý svet, Slovensko nevynímajúc.

Takmer nikto však už nezachytil veľmi zaujímavé svedectvo iných študentov toho istého inštitútu. Cirkev nemá čo ukrývať. Ak sa takéto prípady udiali, sú opovrnutiahodné a treba ich vyšetriť. A je potrebné voči ich aktérom postupovať podľa najprísnejších noriem, ktoré Cirkev schválila.

Prípád v Taliansku má však vážne trhliny a otázky. Argumenty bývalých študentov ma zaujali. Skúsme teda premýšľať spolu a snažiť sa hľadať pravdu.

30 rokov sme o tom nepočuli ani slovo. Správu priniesli noviny v meste Verona. Je ovocím tvrdenia človeka, ktorý bol v Inštitúte len krátko, nakoľko bol vylúčený pre zlé chovanie. Dnes je predsedom združenia hluchonemých, ktoré má 60 členov. Aká náhoda, že všetci tvrdia, že aj oni boli zneužívaní. „Je možné, že z tak veľkého počtu by len oni boli zneužívaní a my ostatní by sme o tom nevedeli?“ pýta sa bývalý študent, ktorý v Inštitúte prežil 8 rokov a pokračuje. „My, hluchonemí sme taká osobitná skupina. Neboli medzi nami žiadne tajnosti. Ak by sa to bolo udialo, či viac, ak by sa to bolo dialo tak dlhú dobu a toľkým z nás, garantujem vám, že by sme to vedeli.“ pokračuje Adriano. „Vďaka kňa-

zom, ktorí sa o nás starali ako vlastní otcovia som mohol vyštudovať a žiť plnohodnotný život. Ak boli na nás prísny, tak len preto, aby sme si zvykli konať podľa svedomia. Boli pre mňa vzorom morálneho života.“- uzatvára Adriano. Pomaly vychádzajú na povrch i ďalšie skutočnosti. Autor obvinení bol vylúčený i z inej stavovskej organizácie hluchonemých a jeho asociácia bola vykázaná z priestorov Inštitútu, nakoľko si neplnila povinnosti.

Koho však už tieto informácie budú zaujímať? Tento prípad sa až nápadne podobá tomu slovenskému. Kauza Františkáni, ako sa zdá, začína finišovať. Dôkazov o klamstve, nech jeho motívom bol strach, či čokoľvek iné je už viac ako dost. Dokážu však tieto informácie vyvrátiť tie prvé? Zaujímá to ešte niekoho? Ospravedlní sa verejne a masívne polícia a bulvár? A čo tí, čo stoja tajomne ešte hlbšie za celým prípadom? Veľa otázok, veľa bolesti. Právo na dobré meno končí v žumpe. Plne sa stotožňujem a verím, že mi to pán Boris Filan nebude mať za zlé, ak si ho dovoľím z jeho relácie Pálenica trošku obšírnejšie zacitovať: „Raz príde doba, keď sa vynoríme z tohoto šialenstva, ktoré nám teraz vzbĺklo v hlavách, a budeme sa za seba strašne hanbiť. Budeme sa prepadať od hanby, keď si spomenieme, na čo sme sa pozerali, čo sme čítali a čo sme počúvali. Ako sme dovolili, aby nás pár šikovných zvrhlíkov dostalo k novinám, časopisom a televíziám, ktoré sú žumpa plná zvratkov a výkalov.“

Nebudeme chápať, ako bolo možné profitovať na chorobách a nešťastí našich bližných. Nebudeme schopní vysvetliť našim deťom a vnukom, ako sme to dopustili. Budeme sa snažiť nemyslieť na to, akých blbcov a hlupane sme to považovali za celebrity. Budeme sa hanbiť za dobu, keď boli denne na prvých stránkach nagélovaní pajáci a usmievavé opice, ktoré neznášali väčšie série orgazmov s tým istým partnerom. Budeme hovoriť, že na vine vtedy boli oni, akísi neurčití oni, a tí budú medzi nami a budú ukazovať prstom na niekoho neexistujúceho. Ale my sme spolupáchatelia tohoto hnosu, nie iba tí, čo to píšú, vydávajú a vysielajú. My s nimi ochotne kolaborujeme tým, že to pozeráme, počúvame, čítame a kupujeme.

Iba toľko som Vám chcel povedať, respektíve nie chcel, ale musel, lebo už mi praskne hlava od toho mlčania. Toľko Boris Filan.

Nuž, presne tak. Sme to my, kto sa rozhoduje. Nezriekajme sa zdravého rozumu. Uvažujme. Budeme spravodliví. Nech spravodlivosť vládne tam, kde sú skutky odporujúce zdravej ľudskej prirodzenosti. Nech je to v Cirkvi, či mimo nej. Majme však aj otvorené srdce a statočnosť hľadať pravdu. Nenechajme sa ubiť presne mierenými ranami.

RV, Jozef Kováčik

XIII. APOŠTOLSKÁ CESTA BENEDIKTA XVI. DO ČESKEJ REPUBLIKY

Benedikt XVI. odletel na XIII. apoštolskú cestu

Taliansko (26. septembra, RV) - Začala sa XIII. apoštolská cesta Benedikta XVI., ktorej cieľom je Česká republika. Pápež v ranných hodinách opustil letné sídlo v Castel Gandolfe a o 9.20 odletel z rímskeho letiska Ciampino. Počas letu ponad územia Talianska, Rakúska a Nemecka Benedikt XVI. adresoval pozdravné telegramy prezidentom troch krajín: Giorgiovi Napolitanovi, Heinzovi Fischerovi a Horstovi Köhlerovi. Pápeža prišiel na letisko odprevadiť biskup diecézy Albano Mons. Marcello Semeraro, prítomný bol aj taliansky premiér Silvio Berlusconi. -jb-

Benedikt XVI. na palube lietadla odpovedal na otázky novinárov

Svätý Otec počas svojho letu do Českej republiky dal príležitosť novinárom položiť mu niekoľko otázok, ako je zvykom pri apoštolských cestách. Ako informoval hovorca Svätej stolice páter Federico Lombardi, počas tlačovej konferencie pápež Benedikt XVI. hovoril o Českej republike ako o krajine, ktorá bola v priebehu storočí miestom stretnutia prvých slovanských kultúr s latinskými v časoch sv. Cyrila a Metoda, neskôr miestom stretnutia slovanskej a nemeckej kultúry v období stredoveku a renesancie a pripomenul aj nedávne časy, keď krajina veľmi intenzívne prežívala prechod od komunistických režimov k slobode.

Svätý Otec ďalej povedal: „Česká republika trpela pod tvrdou komunistickou diktatúrou, ale tejto diktatúre aj vzdorovala disentom na vysokej úrovni, ako katolíckym, tak i laickým. Myslím na texty Václava Havla, ktoré skutočne boli pre Európu posolstvom o tom, čo je to sloboda a ako máme v slobode žiť a pracovať.“

Hoci české územie zažilo mnoho napätia, napriek tomu bolo miestom, akýmsi mostom, na ktorom sa odohrali veľké stretnutia na kultúrnej úrovni. Krajina je tak podľa Svätého Otca skutočne úrodnou pôdou. Benedikt XVI. ďalej povedal: „Cirkev môže ponúknuť svoj príspevok v rôznych oblastiach. Povedal by som, že prvou je intelektuálny dialóg medzi agnostikmi a veriacimi. Oba subjekty sa navzájom potrebujú. Agnostik sa nemôže uspokojiť s nepoznaním, či Boh existuje alebo nie, ale musí skúmať a cítiť veľké dedičstvo viery. Katolík sa nemôže zaobísť s tým, že má vieru, ale musí hľadať Boha o to viac a v rozhovore s ďalšími znovu objaviť Boha v hlbšom zmysle.“

Svätý Otec hovoril veľmi pôsobivo aj o Katolíckej cirkvi v krajine ako o menšine, ktorá môže byť „tvorivá“. Menšiny, ktorú sú tvorivé, môžu podľa neho rozhodne prispieť na ceste rozvoja kultúry a národa. V tejto súvislosti Benedikt XVI. pripomenul svoje myšlienky z encykliky *Caritas in veritate*: „Etika nie je pre ekonómiu vonkajšou záležitosťou, ale je vnútorným princípom ekonómie. Ekonómia nefunguje, ak neberie do úvahy ľudské hodnoty ako solidarita a zodpovednosť.“

V závere Svätý Otec spomenul aj jeho nedávnu zloženinu pravého zápätia, keď na určitý čas nemohol zapisovať svoje myšlienky, čo mu spôsobovalo skutočnú bolesť, no ako povedal, bola to pre neho „škola trepezlivosti“. Toto zranenie ho síce na niekoľko týždňov zabrzdiť v jeho práci na druhej časti knihy o Ježišovi, no Svätý Otec vyjadril nádej, že kniha by mohla byť na jar budúceho roka hotová. -mf-

Privítanie Benedikta XVI. po pristátí na pražskom letisku

Lietadlo s Benediktom XVI pristálo na pražskom letisku Stará Ruzyně o 11.30. Krátko po tom vystúpili na palubu apoštolský nuncijs a vedúci protokolu, aby pozdravili ako prví Svätého Otca. Pápež následne zostúpil na plochu letiska, kde ho s daromi privítala trojica detí – podarovali mu chlieb, soľ a hrudku zeme. Potom Hlavu Katolíckej cirkvi privítal prezident Václav Klaus s manželkou, ďalej pražský arcibiskup, kardinál Miloslav Vlk a predseda Českej biskupskej konferencie Mons. Jan Graubner. Prítomní boli zástupcovia českého politického života, českí biskupi a veriaci. Po ceremónii pred nástupnou čestnou jednotkou a po tom, ako odzneli štátne hymny, sa ujal slova český prezident. Václav Klaus privítal pápeža v mene svojom i celej českej verejnosti. Vo svojom príhovore vyzdvihol symbolický význam tejto návštevy pri príležitosti 20. výročia prinávratenia slobody obyvateľom a všetkým cirkvám v krajine. Po jeho slovách sa prítomným prihovoril Svätý Otec. Začiatok príhovoru predniesol po česky:

„Pane presidente, milí páni kardinálové a bratři biskupové, Vaše Excellence, dámy a pánové! Mám veľikou radost, že mohu dnes byť v Českej republike, a jsem hluboce vděčný vám všem za srdečné přivítání.“

Ďalej Benedikt XVI. pokračoval v anglickom jazyku:

„Ďakujem pánovi prezidentovi Václavovi Klausovi za jeho pozvanie navštíviť túto krajinu a za

jeho milé slová. Som poctený prítomnosťou predstaviteľov občianskeho a politického života a pozdravujem ich a tiež všetok ľud Českej republiky. A keďže som tu predovšetkým na návšteve katolíckych spoločenstiev Čiech a Moravy, srdečne a bratsky zdravím pána kardinála Vlka, pražského arcibiskupa, Mons. Jana Graubnera, olomouckého arcibiskupa a predsedu Českej biskupskej konferencie a rovnako všetkých prítomných biskupov a veriacich.

Veľmi ma oslovilo gesto mladého páru, ktorý mi priniesol dary typické pre kultúru tohto národa spolu s hrudou vašej rodnej zeme. Uvedomujem si, ako hlboko je česká kultúra preniknutá kresťanstvom, keďže, ako je známe, chlieb a soľ majú osobitný význam v symbolike Nového zákona.

Ak celá európska kultúra bola do hĺbky formovaná kresťanským dedičstvom, osobitne to platí pre české krajiny, kde vďaka misionárskemu pôsobeniu svätých Cyrila a Metoda v 9. storočí dostal starosloviensky jazyk prvú písomnú podobu. Títo apoštoli slovanských národov a zakladatelia ich kultúr sú právom uctievaní ako patróni Európy. Významný je tiež fakt, že títo dvaja veľkí svätci byzantskej tradície sa tu stretli s misionármi, pochádzajúcimi z latinského Západu. Toto územie ležiace v srdci európskeho kontinentu bolo počas dejín križovatkou medzi severom a juhom, východom a západom, miestom stretania rozličných národov, tradícií a kultúr. Nedá sa poprieť, že to, čo kedysi spôsobovalo napätia, sa po čase ukázalo ako plodné stretnutie. Odtiaľ pramení významná úloha, ktorú české krajiny zohrali v intelektuálnych, kultúrnych a náboženských dejinách Európy: niekedy ako bojisko, častejšie však ako most.

V nasledujúcich mesiacoch si pripomenieme 20. výročie „Nežnej revolúcie“, ktorá šťastne a pokojným spôsobom ukončila mimoriadne ťažké obdobie tejto krajiny, obdobie, v ktorom bola myšlienková a kultúrna výmena prísne kontrolovaná. Pripájam sa k vám a vašim susedom pri vzdávaní vďaky za vaše oslobodenie od týchto utláčajúcich režimov. Ak pád Berlínskeho múru bol prelomom vo svetových dejinách, tým viac to platí v prípade krajín strednej a východnej Európy, keďže tak mohli zau-

jať miesto, ktoré im právom patrí ako zvrchovaným aktérom v spoločenstve národov.

Nemožno však podceňovať následky štyridsať-ročného politického útlaku. Osobitnou tragédiou pre túto krajinu bol bezohľadný pokus vtedajšej vlády umlčať hlas Cirkvi. V priebehu vašich dejín, od čias sv. Václava, sv. Ludmily a sv. Vojtecha až po sv. Jána Nepomuckého tu boli odvážni mučeníci, ktorých vernosť Kristovi znela jasnejšie a výrečnejšie než hlas ich vrahov.

Tento rok si pripomíname 40. výročie smrti Božieho služobníka kardinála Josefa Berana, pražského arcibiskupa.

Chcel by som mu vzdať úctu, ako aj jeho nástupcovi kardinálovi Františkovi Tomáškovi, ktorého som mal tú česť osobne poznať za ich neohrozené kresťanské svedectvo zoči-voči prenasledovaniu. Oni, ako aj ďalší nespočetní odvážni kňazi, rehoľníci a laici, muži a ženy

udržiavali v tejto krajine živý plameň viery. Teraz, keď sa obnovila náboženská sloboda, vyzývam všetkých obyvateľov republiky, aby nanovo objavili kresťanské tradície, ktoré formovali ich kultúru. Povzbudzujem tiež kresťanské spoločenstvo, aby jeho hlas naďalej bolo počuť, keď celý národ čelí výzvam nového milénia. „Bez Boha človek nevie kam má ísť a nedokáže ani pochopiť kým je“ (Caritas in veritate, 78). Pravda evanjelia je pre zdravú spoločnosť nevyhnutne potrebná, keďže nás otvára pre nádej a robí nás schopnými objaviť našu neodňateľnú dôstojnosť Božích detí.

Pán prezident, poznám vaše želanie, aby náboženstvo zohrávalo významnejšiu úlohu v záležitostiach tejto krajiny. Prezidentská vlajka, ktorá veje nad Pražským hradom ohlasuje motto „Pravda víťazí“. Je mojím úprimným práním, aby svetlo pravdy naďalej viedlo tento národ, tak požehnaný v priebehu jeho dejín svedectvami veľkých svätcov a mučeníkov. V tejto epoche vedy je poučné pripomenúť si príklad Johanna Gregora Mendela, augustiniánskeho opáta z Moravy, ktorého priekopnícke výskumy položili základy modernej genetiky. Jemu iste nebolo určené napomenutie jeho patróna, sv. Augustína, ktorý sa sťažoval, že mnohí „viac inklinovali k obdivovaniu faktov miesto toho, aby hľadali ich príčiny“ (Epistula 120, 5;

porov. Ján Pavol II.: Oslava pamiatky opáta Gregora Mendela pri príležitosti 100. výročia jeho smrti, 10. marca 1984, 2). Skutočnému pokroku ľudstva najviac prospieva práve taký súlad medzi múdrosťou viery a intuíciou rozumu. Kiež by sa český ľud mohol vždy tešiť z plodov tohto šťastného spojenia.“

Záverčné slová predniesol Svätý Otec po česky: „Zbývá mi jen zopakovat díky vám všem, a říci, že jsem se opravdu dlouho těšil na tyto dny mezi vámi v České republice, kterou hrdě nazýváte „země česká, domov můj“. Srdečné díky.“ -jb-

Svätý Otec sa poklonil Pražskému Jezuliatku, prihovoril sa deťom a rodinám

Po privítaní českými verejnými predstaviteľmi na pražskom letisku kroky Benedikta XVI. smerovali do Chrámu Panny Márie Vítaznej, ktorý je známy svojou soškou Pražského Jezuliatka. Na námestí pred kostolom, nachádzajúcom sa v mestskej štvrti Malá Strana, privítal pápeža primátor Prahy spolu s predstaviteľmi samosprávy jednotlivých častí mesta.

Pri vstupe do kostola, ktorý spravuje komunita bosých karmelitánov, Svätý Otec láskavo pohladil deti, ktoré lemovali uličku, ktorou kráčal. Pozdravil sa aj s ich rodičmi a prešiel k soške Pražského Jezuliatka, aby sa mu poklonil. Pápež zotrval v tichu na kolenách a potom predniesol modlitbu. Po nej odovzdal Jezuliatku symbolický dar – vzácnu korunku. Korunka bola navrhnutá presne na veľkosť Jezuliatka, je vyrezaná zo striebra a celá pozlátená, zdobená kamienkami z achátu. Svätému Otcovi sa potom prihovoril predseda Českej biskupskej konferencie arcibiskup Jan Graubner v mene biskupského zboru. Benedikt XVI. potom predniesol príhovor, ktorého prvé slová vyslovil po česky:

„Ctihodní páni kardinálové, vážený pane primátore a starostové, vážení představitelé veřejného života, milí bratři a sestry, milé děti, obracím se na vás všechny se srdečným pozdravem. Jsem rád, že mohu navštívit tento kostel, zasvěcený Panně Marii Vítězné, ve kterém je uctívána soška Jezulátka, známá po celém světě jako Pražské Jezulátko“.

„Ďakujem Mons. Janovi Graubnerovi, predsedovi Českej biskupskej konferencie za privítanie v mene všetkých biskupov. Úctivo zdravím pána primátora aj ostatných predstaviteľov občianskeho a cirkevného života, ktorí sa chceli zúčastniť na tomto stretnutí. Pozdravujem vás milé rodiny, kto-

ré ste sem v takom hojnom počte prišli. (Benedikt XVI. pokračoval po taliansky)

Soška Jezuliatka obracia našu myseľ k tajomstvu Vtelenia, k Všemohúcemu Bohu, ktorý sa stal človekom a 30 rokov žil v skromnej nazaretskej rodine, zverený Prozreteľnosťou do láskavej starostlivosti Márie a Jozefa. Myslím na vaše rodiny a rodiny po celom svete, na ich radosti a starosti. Spojme sa v modlitbe a prosíme pred Jezuliatkom o dar jednoty a svornosti pre všetky rodiny. Myslime najmä na tie mladé rodiny, ktoré musia vynakladať veľké úsilie na zaistenie bezpečia a dôstojnej budúcnosti svojich detí. Prosíme za rodiny v ťažkých situáciách, skúšané chorobami a bolesťou, za tie, ktoré prechádzajú krízou, sú rozvrátené alebo trápené nesvornosťou či neverou. Všetky ich zverujeme svätému Pražskému Jezuliatku, pretože vieme, aké dôležité sú stabilné a súdržné rodiny pre skutočný pokrok spoločnosti a pre budúcnosť ľudstva.

Jezuliatko nám svojou detskou nehou sprítomňuje Božiu blízkosť a lásku. Uvedomujeme si, akú máme v jeho očiach cenu, pretože práve vďaka nemu sme sa my sami stali Božími deťmi. Každá ľudská bytosť je Božím dieťaťom a teda naším bratom, a ako takú je potrebné ju prijímať a vážiť si ju. Kiež by si to uvedomila aj naša spoločnosť! Každá ľudská osoba by potom bola hodnotená nie podľa toho, čo má, ale podľa toho, čím je, pretože v tvári každej ľudskej bytosti, bez rozdielu rasy či kultúry, sa skvie Boží obraz.

To platí predovšetkým pre deti. Vo svätom Pražskom Jezuliatku kontemplujeme detskú krásu a náklonnosť, ktorú Ježiš Kristus vždy prejavoval najmenším, ako čítame v evanjeliu (porov. Mk 10,13-16). Koľko detí však dnes nik nemiluje, neprijíma a ani si ich neváži! Koľko detí je obeťami násilia a rôznych foriem zneužívania zo strany osôb bez akýchkoľvek zábran! Kiež by mali deti zaručenú úctu a pozornosť, aká im patrí: deti sú budúcnosťou a nádejou ľudstva.

Chcel by som teraz povedať pár slov priamo vám, milé deti, a vašim rodinám. Na stretnutie so mnou vás prišlo veľa a zo srdca vám za to ďakujem. Vy, ktorí ste milí srdcu Jezuliatka, opätujte jeho lásku a podľa jeho príkladu buďte poslušní, privetiví a láskaví. Učte sa byť, tak ako on, potechou svojich rodičov. Buďte skutočnými Ježišovými priateľmi a vždy sa k nemu s dôverou obracajte. Modlite sa k nemu za seba, za vašich rodičov, príbuzných, učiteľov a kamarátov a proste ho aj za mňa. Ešte raz vám ďakujem za prijatie a zo srdca vám žehnám a vyprosujem vám všetkým ochranu svätého Jezuliatka, jeho Nepoškvrnenej Matky a svätého Jozefa.“

Na záver sa Svätý Otec spoločne s veriacimi pomodlil po česky modlitbu Otčenáš a udelil im požehnanie. Za spevu detského speváckeho zboru sa Svätý Otec rozlúčil a odobral sa na Apoštolskú nunciatúru.

-sg, jb-

Príhovor Benedikta XVI. k diplomatom a predstaviteľom českého politického života

V prvý deň svojej apoštolskej cesty v Českej republike sa Benedikt XVI. v Španielskej sále Pražského hradu stretol s predstaviteľmi českého politického a občianskeho života, so zástupcami diplomatického zboru, s rektormi českých univerzít a zástupcami podnikateľskej sféry. Stretnutie predchádzala zdvorilostná návšteva u českého prezidenta Václava Klauza a krátke stretnutie s premiérom Janom Fischerom, predsedom Senátu Přemyslom Sobotkom a predsedom Poslaneckej snemovne Miroslavom Vlčekom.

Pápež Benedikt XVI. zotrval v súkromnom rozhovore s prezidentom Českej republiky Václavom Klausom asi 15 minút, pričom sa rozprávali v nemeckom jazyku. Prezident mu následne v sprievode manželky predstavil svoju dcéru a vnúčatá. Svätý Otec českému prezidentovi venoval mozaiku zobrazujúcu sv. Václava, ktorú pre túto príležitosť vyhotovili vatikánski majstri. Pápež od prezidenta dostal do daru pohár z českého krištálu s dvomi krištáľovými svietnikmi a tiež stoličku ku klavíru, keďže Benedikt XVI. rád hrá na klavíri.

V rovnakom čase sa kardinál Tarcisio Bertone, Mons. Filoni a apoštolský nuncius v Českej republike Diego Causero stretli s českým premiérom Fischerom. Počas dvadsaťminútového rozhovoru sa venovali trom témam: ako prvú spomenuli bilaterálnu dohodu, ktorú pred siedmimi rokmi podpísalo Česko s Vatikánom, no Praha tento dokument dodnes neratifikovala. V tejto súvislosti sa zamerali aj na otázku majetkového vyrovnania sa českého štátu s Cirkvou za majetok zhabaný v časech komunistického režimu. S prihliadnutím na súčasnú ekonomickú situáciu v krajine však v tomto smere nenastal žiaden pokrok, ale ako uviedli predstavitelia oboch štátov, cieľom je čo najskôr vybudovať obojstrannú dôveru. V ďalšej časti rozhovoru hovorili o budovaní Európy a v závere sa venovali téme medzinárodnej solidarity k chudobným krajinám, predovšetkým v čase krízy, so zapojením sa a spoluúčasťou Cirkvi.

Benedikt XVI. vošiel do Španielskej sály v sprievode českého prezidenta Václava Klauza a jeho manželky Lívie. Prezident Českej republiky v privítacom príhovore o Benediktovi XVI. povedal: „Na rad otázok súčasného sveta máme podobné názory, i keď niektorí z nás pri tom vychádzame z odlišnej skúsenosti, z iného vedeckého zázemia i svetonázorovej orientácie“. Na vysvetlenie dodal: „Za seba môžem povedať, že zdieľam obavy z nebezpečenstva rozpadu tradičných hodnôt našej civilizácie a z ľahkomyselnej relativizácie jej stavebných kameňov.“

Nasledoval krátky koncert Pražského filharmo-

nického orchestra, ktorý ako dar pre pápeža predniesol Te Deum od Antonína Dvořáka. Po hudobnom vystúpení sa ujal slova Benedikt XVI.:

„Vaša Excelencia, dámy a páni, som vám vďačný za možnosť stretnúť sa v takomto významnom prostredí s predstaviteľmi politického a občianskeho života Českej republiky a s členmi diplomatického zboru. Srdečne ďakujem pánovi prezidentovi Klausovi za láskavé slová privítania v mene vás všetkých. Moja vďaka tiež patrí Českej filharmónii za hudobné vystúpenie, ktorým sa začalo naše stretnutie a ktoré veľavravne poukázalo ako na korene českej kultúry, tak aj na významný prínos českého národa pre európsku kultúru.“

Moja pastoračná návšteva Českej republiky sa prelína s dvadsiatym výročím pádu totalitných režimov v strednej a východnej Európe a so „Zamatovou revolúciou“, ktorá tomuto národu prinavrátila demokraciu. Toto prinieslo eufóriu, ktorá sa už niesla v duchu slobody. Dvadsať rokov po hlbokých politických zmenách, ktoré zasiahli tento kontinent, pokračuje proces uzdravenia a obnovy, tentoraz v širšom kontexte európskeho zjednocovania a rastúcej globalizácie. Nádeje a očakávania občanov nasmerované k vládam priniesli požiadavku nových modelov verejného života a solidarity medzi občanmi a medzi národmi, bez ktorých by dlho vytúžená budúcnosť sveta spravodlivosti, mieru a blahobytu zostala nedosiahnuteľná. Takéto očakávania sa naďalej vyvíjajú. Predovšetkým mladí ľudia si dnes znova kladú otázku o povahe získanej slobody. S akým cieľom sa sloboda využíva? Čo je podstatou pravej slobody?

Úlohou každej generácie je nanovo sa pustiť do zanieteneho hľadania správneho usporiadania ľudských záležitostí a usilovať pochopiť správne používanie ľudskej slobody (por. Spe salvi, 25). Aj keď povinnosť upevňovať „štruktúry slobody“ je životne dôležitá, toto samotné nestačí. Ľudské aspirácie presahujú samy seba, vznášajú sa vyššie než je to, čo môže poskytnúť vládnuca politická a hospodárska moc. Smerujú k tej žiarivej nádeji (por. tamtiež, 35), ktorá má pôvod mimo nás, ale zároveň je vo vnútri v nás ako pravda, krása a dobro. Sloboda hľadá zmysel: vyžaduje si presvedčenie. Pravá sloboda predpokladá hľadanie pravdy, pravého dobra, a preto nachádza svoje naplnenie práve v poznávaní a uskutočňovaní toho, čo je správne a spravodlivé. Inými slovami, pravda je návodom ku slobode a dobro je dokonalosťou slobody. Aristoteles definoval dobro ako „to, k čomu všetko smeruje“ a vyjadril presvedčenie, že „hoci stojí za to dosahovať dobro aj pre jednotlivca, krajšie a božskejšie je však dosiahnuť ho

pre národ alebo pre obce“ (Nikomachova etika, 1, por. Caritas in veritate, 2). Veď šľachetná zodpovednosť za prebudenie vnímavosti voči pravde a dobru spočíva na všetkých vedúcich osobách, či už v náboženstve, politike či kultúre, na každom verejnom činiteľovi jeho vlastným spôsobom. Spoločne sa potom musíme zasadzovať v boji za slobodu a za hľadanie pravdy: obe sú totiž buď navzájom spojené, alebo obidve spolu žalostne hynú (por. Fides et ratio, 90).

Pre kresťanov má pravda meno: Boh. A dobro má tvár: Ježiša Krista. Kresťanská viera už od čias svätých Cyrila a Metoda a prvých misionárov skutočne zohrala rozhodujúcu úlohu pri formovaní duchovného a kultúrneho dedičstva tejto krajiny. Rovnako to má byť takto teraz aj v budúcnosti. Bohaté dedičstvo duchovných i kultúrnych hodnôt, ktoré sú navzájom vo svojich vyjadreniach úzko prepojené, nielen že prispelo k vytvoreniu identity národa, ale mu aj poskytlo víziu, nevyhnutnú pre jeho rolu vytvárania súdržnosti v srdci Európy. Po stáročia bolo toto územie miestom stretania rôznych národov, tradícií a kultúr. Táto zem spoznala, ako všetci vieme, aj bolestné obdobia a je poznačená jazvami tragických udalostí pochádzajúcich z nedorozumení, vojen a prenasledovaní. Je však rovnako pravda, že jej kresťanské korene pozoruhodne živili zmysel pre ducha odpustenia, zmierenia a spolupráce, ktorý umožnil ľudu týchto krajín nájsť slobodu a prispieť k novému začiatku, novému zjednoteniu, obnovenej nádeji. Nie je to práve ten duch, ktorého súčasná Európa potrebuje?

Európa je viac ako iba kontinent. Je to domov! A sloboda nachádza svoj najhlbší význam v duchovnej domovine. Pri plnom rešpektovaní rozdielu medzi sférou politickou a náboženskou – vďaka ktorému je totiž zachovaná sloboda občanov vyjadrovať náboženské presvedčenie a podľa neho žiť – by som rád zdôraznil nenahraditeľnú úlohu kresťanstva pri vytváraní svedomia každej generácie a pri podporovaní základného etického konsenzu, ktorý je na osoh každému, kto tento kontinent nazýva „domovom“! V tomto duchu oceňujem hlas tých, ktorí sa v tejto krajine a na tomto kontinente usilujú uplatňovať svoju vieru na verejnom poli, ohľaduplne, ale s rozhodnosťou, v očakávaní, že sociálne normy a politické stratégie budú formované túžbou žiť podľa pravdy, ktorá každého muža a ženu robí slobodným. (por. Caritas in veritate, 9).

Vernosť ľudu, ktorému slúžite a ktorý zastupujete, si vyžaduje vernosť pravde, ktorá je sama osebe zárukou slobody a skutočného ľudského rozvoja (por. tamtiež, 9). Odvaha jasne vysloviť pravdu je v skutočnosti na osoh všetkým členom spoločnosti

tým, že sviati na ceste ľudského pokroku, poukazuje na etické a morálne základy a dáva záruku, že verejný poriadok čerpá z pokladnice ľudskej múdrosti. Vnímavosť voči univerzálnej pravde by nikdy nemala byť zatienená osobnými záujmami, akokoľvek dôležitými by sa mohli zdať, pretože to by viedlo iba k novým prípadom sociálneho trieštenia alebo diskriminácie, o ktorých tieto záujmové alebo lobistické skupiny tvrdia, že ich chcú prekonať. Skutočne, bez ohrozenia tolerancie voči rozdielnosti či kultúrnej pluralite, hľadanie pravdy umožňuje vytvárať konsenzus, robí verejnú diskusiu logickou, čestnou a jasnou a je zárukou tej jednoty, akú by neurčité predstavy o zjednocovaní nikdy nemohli dosiahnuť. Verím, že vo svetle cirkevnej tradície materiálneho, intelektuálneho a duchovného rozmeru lásky, sa členovia katolíckej komunity – spolu s členmi ostatných cirkví, cirkevných spoločenstiev a náboženstiev – budú aj naďalej zasadzovať za rozvojové ciele, aby nadobudli väčší ľudský a poľudšťujúci rozmer rovnako v tomto národe, ako aj za jeho hranicami (por. tamtiež, 9).

Milí priatelia, naša prítomnosť v tomto nádhernom hlavnom meste, často nazývanom srdce Európy, nás vedie k otázke, v čom to „srdce“ spočíva. Aj keď nie je ľahké nájsť odpoveď, istý náznak nám môžu poskytnúť architektonické klenoty, ktoré toto mesto zdobia. Úžasná nádhera jeho chrámov, hradu, námestí a mostov nemôže nepozdvihnúť našu myseľ k Bohu. Ich krása vyjadruje vieru; sú zjaveniami Boha, ktorý nás právom necháva zahľbiť sa do divov krásy, k akým my ako tvory môžeme smerovať vtedy, keď vyjadrujeme estetický a poznávací rozmer nášho najvnútornejšieho bytia. Aké tragické by bolo, keby sa niekto pozeral na takéto príklady krásy a nedbal by pri tom na transcendentné tajomstvo, na ktoré poukazujú. Tvorivé stretnutie klasickej tradície a evanjelia dopomohlo k tomu, že vznikol pohľad na človeka

a spoločnosť, ktorý si všíma prítomnosť Boha medzi nami. Pri vytváraní kultúrneho dedičstva tohto kontinentu tento pohľad zdôrazňoval, že rozum sa nekončí pri tom, čo vidí oko, ale skôr je upriamený na to, čo je za tým, po čom hlboko prahneme – inými slovami, na tvorivého Ducha.

V kontexte súčasných križovatiek civilizácií, často poznamenaných znepokojujúcim rozdelením jednoty dobra, pravdy a krásy a z toho vyplývajúcej ťažkosti pri snahe o akceptovanie spoločných hodnôt, každé úsilie o ľudský pokrok musí nachádzať inšpiráciu z tohto živého odkazu. Európa, verná svojim kresťanským koreňom, je osobitne povolaná presadzovať túto transcendentnú víziu vo svojich iniciatívach v prospech spoločného dobra jednotlivcov, spoločenstiev a národov. Mimoriadne dôležitou a naliehavou úlohou je podporiť mladých Európanov formáciou, ktorá zachováva a živí ich Bohom danú schopnosť prekročiť práve tie obmedzenia, ktoré – ako sa niekedy predpokladá – ich chytajú do pasce. Mladí ľudia vítajú šancu vyniknúť v športe, v tvorivom umení, či na akademickej dráhe. Nie je vari rovnako pravdou, že ak sú postavení pred vznešené ideály, budú sa rovnakou mierou snažiť o morálne cnosti a o život v láske a dobre? Vrelo tu povzbudzujem rodičov a osoby zodpovedné za vedenie spoločenstiev, ktorí od autorít očakávajú, že budú presadzovať hodnoty obsahujúce intelektuálne, ľudské, a duchovné rozmery zdravej výchovy, akú si mládež zaslúži.

„Veritas vincit“. To je heslo, ktoré nesie vlajka prezidenta Českej republiky: nakoniec pravda víťazí, ale nie násilím, ale presvedčením, hrdinským svedectvom mužov a žien pevných zásad, úprimným dialógom, ktorý uprednostňuje požiadavky spoločného dobra a odvracia sa od súkromných záujmov. Smäd po pravde, kráse a dobre, vložený Stvoriteľom do každého muža a ženy, má za úlohu zjednotiť ľudstvo v hľadaní spravodlivosti, slobody a pokoja. Dejiny veľa krát ukázali, že pravda môže byť zradená a zmanipulovaná v službe falošných ideológií, útlaku a nespravodlivosti. A či nás výzvy, ktorým ľudská rodina čelí, nevyzývajú k tomu, aby sme sa mali na pozore pred týmito hrozbami? Veď nakoniec, čo je neľudskejšie a zhubnejšie než cynizmus, ktorý by poprel vznešenosť nášho hľadania pravdy, a než relativizmus, ktorý priamo rozožiera práve tie hodnoty, ktoré inšpirujú k vytváraniu jednotného a bratského sveta? Naopak, musíme znovu nadobudnúť dôveru v ušľachtilosť a veľkosť ľudského ducha v jeho schopnosti obsiahnuť pravdu a musíme umožniť, aby nás táto dôvera viedla pri trpezlivej práci politikov a diplomacie.

Dámy a páni, s týmito myšlienkami v modlitbe vyjadrujem želanie, aby vašu službu inšpirovalo a udržiavalo svetlo tej pravdy, ktorá je odrazom večnej Múdrosti Boha Stvoriteľa. Vám a vašim rodinám zo srdca vyprosujem hojné Božie požehnanie.

-mf, jb, sg-

Benedikt XVI. pri večerách v pražskej katedrále vyzdvihol českých hrdinov viery

Program prvého dňa apoštolskej návštevy Benedikta XVI. v Českej republike ukončila slávnosť večpíer v pražskej Katedrále sv. Víta, Václava a Vojtecha na Hradčanoch. Na spoločnú modlitbu so Svätým Otcom prišli večer o 18. hod. biskupi, kňazi, rehoľníci a rehoľníčky ako aj seminaristi a členovia laických hnutí, spolu asi 2400 osôb. Svätého Otca privítali pri takzvanej Zlatej bráne. Benedikt XVI. sa najprv zastavil v Kaplnke sv. Václava, kde sú vystavené ostatky svätca. Po uvítacích slovách pražského arcibiskupa nasledovala modlitba Prvých večpíer 26. cezročnej nedele, v rámci ktorých Svätý Otec predniesol nasledujúci príhovor:

„Milí bratia, milé sestry, obraciam sa na vás všetkých s pozdravom svätého Pavla, ktorý sme počuli v krátkom čítaní: „Milosť vám a pokoj od Boha, nášho Otca!“ V prvom rade sa obraciam na pána kardinála arcibiskupa, ktorému ďakujem za srdečné slová. Pozdravujem rovnako ostatných prítomných kardinálov, biskupov, kňazov a diakonov, seminaristov,

rehoľníkov a rehoľníčky, katechéto a pastoračných pracovníkov, mládež a rodiny, cirkevné združenia a hnutia.

Dnes večer sme sa zhromaždili na mieste vám drahom, ktoré je viditeľným znamením toho, aká mocná je Božia milosť, ktorá pôsobí v srdciach veriacich. Nádhera tohto tisícročného chrámu je skutočne živým svedectvom bohatej histórie kresťanskej viery a tradície vášho ľudu; histórie, ktorá je prežiaraná predovšetkým vernosťou tých, ktorí potvrdili svoje primknutie sa ku Kristovi a k cirkvi mučeníctvom. Mám na mysli svätého Václava, Vojtecha a Jána Nepomuckého, ktorí sú mílnikmi pri putovaní vašej cirkvi. Ďalšími príkladmi sú mladý svätý Vít, ktorý radšej podstúpil mučeníctvo, ako by zradil Krista, potom svätý Prokop a svätá Ľudmila. Myslím na dvoch arcibiskupov tejto miestnej cirkvi z minulého storočia, kardinálov Josefa Berana a Františka Tomáška, a na mnoho ďalších biskupov, kňazov, rehoľníkov a rehoľníčok, ktorí odolávali komunistickému prenasledova-

niu s hrdinskou stálosťou, dokonca obetovali i život. Odkiaľ mohli brať silu títo odvážni Kristovi priatelia, ak nie z evanjelia? Nechali sa uchvátiť Ježišom, ktorý povedal: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma!“ (Mt 16,24). V ťažkej chvíli vnímali, že sa v ich srdci ozýva jeho ďalšie slovo: „Ak mňa prenasledovali, budú prenasledovať aj vás“ (Jn 15,20).

Hrdinstvo svedkov viery nám pripomína, že jedine z osobného poznania a hlbokého spojenia s Kristom je možné čerpať duchovnú silu pre plné uskutočnenie kresťanského povolania. Len Kristova láska robí apoštolské pôsobenie účinným, predovšetkým vo chvíľach ťažkostí a skúšok. Každý pokrstený a každé

spoločenstvo sa má vyznačovať láskou ku Kristovi a k bratom. V Skutkoch apoštolov čítame, že „obec veriacich mala jedno srdce a jednu dušu“ (Sk 4,32). A Tertulián, spisovateľ prvých storočí, píše, že pohanovia zostávali dotknutí láskou, ktorá spájala kresťanov medzi sebou (porov. Apologeticum

XXXIX). Milí bratia a sestry, napodobňujte Božského Majstra, ktorý „neprišiel, aby sa dal obsluhovať, ale aby slúžil a položil svoj život ako výkupné za mnohých“ (Mk 10,45). Láska nech žiari v každej vašej farnosti a spoločenstve, v rozličných združeniach a hnutiach. Vaša Cirkev nech je, ako hovorí svätý Pavol, dobre usporiadaným telom, ktorého hlavou je Kristus a v ňom každý úd koná v súlade s celkom. Lásku ku Kristovi posilňujte modlitbou a počúvaním jeho slova; sýťte sa ním v Eucharistii a s jeho milosťou buďte tvorcovia jednoty a pokoja v každom prostredí.

Vaše kresťanské spoločenstvá sa po dlhšej zime komunistického diktátora pred dvadsiatimi rokmi opäť začali slobodne vyjadrovať, keď váš ľud po udalostiach započatých študentskou demonstráciou 17. novembra 1989 znovu získal slobodu. Isto ste si však všimli, že ani dnes nie je ľahké žiť a dosvedčovať evanjelium. Spoločnosť ešte stále nesie rany spôsobené ateistickou ideológiou a je často okúzlená modernou mentalitou hedonistického konzumu, ktorý vedie k nebezpečnej kríze ľudských a náboženských hodnôt a všade ju zaplavuje etický a kultúrny relativizmus. V tomto kontexte je nutné znovu nasadiť všetky prostriedky Cirkvi k posilneniu duchovných a morálnych hodnôt v živote dnešnej spoločnosti. Viem, že vaše komunity sa angažujú na mnohých miestach, predovšetkým v oblasti zásluhnej činnosti Charity. Vaša pastoračná

snaha sa však musí zamerať obzvlášť na oblasť výchovy nových generácií. Katolícke školy nech podporujú úctu k človeku; nech venujú pozornosť pastorácii mládeže i mimo okruhu školy, bez toho, aby sa pritom zanedbávali ostatné kategórie veriacich. Kristus je pre všetkých! Zo srdca si prajem, aby stále vzrastalo porozumenie s ostatnými verejnými a súkromnými inštitúciami. Cirkev – a opakovať to je užitočné – pre seba nežiada privilégia. Žiada len, aby mohla slobodne pôsobiť v službe všetkým ľuďom, v duchu evanjelia.

Milovaní bratia a sestry, nech vám Pán udelí to, aby ste sa stali soľou, ktorá dáva chuť životu, aby ste boli vždy vernými pracovníkmi v Pánovej vini-

ci. V prvom rade vy, drahí biskupi a kňazi, musíte neúnavne pracovať pre dobro tých, ktorí sú zverení do vašej starostlivosti. Inšpirujte sa vždy evanjeliom obrazom dobrého pastiera, ktorý pozná svoje ovce, volá ich po mene, vedie ich na bezpečné miesta a je pripravený za

ne položiť svoj život (porov. Jn 10,1-19).

Milé zasvätené osoby, sľubom evanjeliových rád pripomínate prvenstvo, ktoré má Boh mať v živote každej ľudskej bytosti a bratským životom dosvedčujete aké obohacujúce je uskutočňovať prikázanie lásky (porov. Jn 13,34). Vernosťou tomuto svojmu povolaniu pomôžete súčasným mužom a ženám nechať sa uchvátiť Bohom a evanjeliom jeho Syna (porov. Vita consecrata, 104). A vy, milí seminaristi, ktorí ste v seminároch či formačných domoch, dbajte na to, aby ste získali solídnu kultúrnu, duchovnú a pastoračnú prípravu. V tomto Roku kňazov, ktorý som vyhlásil pri príležitosti 150. výročia úmrtia svätého Arského farára, nech vám je príkladom postava tohto svätého pastiera, celkom oddaného Bohu a duším, ktorý si bol plne vedomý, že práve jeho služba, živená modlitbou, bola pre neho cestou posväcovania.

Milí bratia a sestry, v tomto roku si s vďačnosťou pripomíname niekoľko významných výročí: 280 rokov od svätorečenia Jána Nepomuckého, 80 rokov zasväteniu tejto katedrály svätému Vítovi a 20. výročie svätorečenia Anežky Českej, udalosť, ktorá predznamenal oslobodenie vašej krajiny od ateistického útlaku. Máte mnoho dôvodov, aby ste pokračovali v napredovaní Cirkvi s radosťou a entuziazmom, s dôverou v materský príhovor Márie, Božej Matky a všetkých vašich svätých ochrancov. Amen!

-ms-

Brno po prvý raz v histórii privítalo pápeža: „Vaša Svätosť, vitajte doma!“

Svätý Otec v nedeľu ráno o 8.45 hod. odletel z Prahy do Brna. Brnianska diecéza tak mohla vôbec po prvý krát od svojho zriadenia v roku 1777 privítať nástupcu apoštola Petra. K hlavnému oltáru v areáli letiska v Brne-Tuřanoch sa pápež odviezol v papamobile za nadšeného potlesku prítomných pútnikov mávajúcich vlajkami nielen českými, ale aj slovenskými, poľskými, či rakúskymi. Svätá omša, ktorej predsedal Svätý Otec, sa začala o 10.00 hod.

Česká verzia nápevu katolíckej piesne „Bože, svetov mocný Pane“ v úvode slávnosti umocnila sviatočnú atmosféru, ktorá zostane zapísaná v srdciach českých a moravských veriacich i mnohých hostí z okolitých krajín, ktorých počet podľa odhadov usporiadateľov presiahol 120 tisíc. Za všetkých pútnikov privítal pápeža v úvode svätej omše biskup Brna Mons. Vojtěch Cikrle, ktorý sa Svätému Otcovi prihovril aj týmito slovami: „Ako nástupca apoštola Petra prichádzate z Ríma, kde svätí Peter a Pavol a s nimi rad ďalších hlásali Krista

a preliali pre neho svoju krv. Naša katedrála je zasvätená dvojici týchto apoštolov – sv. Petrovi a Pavlovi. Vaša Svätosť, vitajte teda doma!“ Mons. Cikrle vyjadril túžbu miestnej cirkvi: „Našou nádejou je Kristus, ďakujem, že nás prichádzate v tomto vedomí upevniť a povzbudiť.“

Po uvítacích slovách Mons. Cikrle odovzdal Svätému Otcovi dar diecézy – kópiu strieborného závesného kríža z 9. storočia, ktorý bol objavený v Mikulčiciach. Benedikt XVI. mu naopak venoval ako svoj osobný dar liturgickú súpravu. Svätá omša s textami 26. nedele v Cezročnom období v zelenej liturgickej farbe následne pokračovala obvyklým spôsobom. Bendikt XVI. začal svoju homíliu v českom jazyku:

Homília Benedikta XVI. pri svätej omši v Brne – Tuřanoch

„Milí bratři a sestry! «Pojďte ke mně, všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím» (Mt 11,28). Ježíš zve každého svého učedníka, aby s ním zůstal, aby v něm našel posilu, oporu a útěchu.“

Svätý Otec ďalej pokračoval po taliansky, s prekladom do češtiny:

„S týmto pozvaním sa predovšetkým obraciam na naše liturgické zhromaždenie, v ktorom je tu, spolu

s Petrovým nástupcom, v myšlienkach zhromaždené celé vaše cirkevné spoločenstvo. Môj pozdrav je určený všetkým spoločne a každému osobitne: na prvom mieste brnianskemu biskupovi - ktorému ďakujem aj za srdečné slová, ktorými sa mi prihovril na začiatku svätej omše -, pánom kardinálom aj ďalším prítomným biskupom. Pozdravujem kňazov, diakonov, seminaristov, rehoľníkov a rehoľné sestry, katechétovej a pastoračných pracovníkov, mládež a mnohé rodiny. Taktiež vítam vážnych predstaviteľov verejného života a zástupcov armády, osobitne prezidenta republiky s manželkou, primátora mesta Brno a hajtmana Juhomoravského kraja, regiónu

s bohatou históriou, kultúrou, priemyslom a obchodom. Tiež chcem srdečne privítať pútnikov z celej Moravy a diecéz zo Slovenska, Poľska, Rakúska a Nemecka.

Milí priatelia, pre charakter dnešného liturgického zhromaždenia som rád prijal zámer, ktorý vo svojej reči už naznačil váš biskup, zamerať biblické čítania svätej omše k téme nádeje: prijal som ho s myšlienkou

ako na obyvateľov tejto milej krajiny, tak i na Európu a ľudstvo celého sveta, ktoré prahne po niečom, o čo by mohlo pevne oprieť svoju budúcnosť. Vo svojej druhej encyklike - Spe Salvi - som zdôraznil, že jediná „istá“ a „spoľahlivá“ nádej (porov. 1) je v Bohu.

Historická skúsenosť ukazuje, k akým absurditám dospeje človek, keď vylúči Boha z horizontu svojich rozhodnutí a svojho konania. Vidíme, že nie je ľahké vytvoriť spoločnosť založenú na dobre, spravodlivosti a bratstve, pretože ľudská bytosť je slobodným tvorom a jeho sloboda zostáva krehkou. Musíme svoju slobodu stále znova a znova zameriavať k dobru. Namáhavé hľadanie „správneho usporiadania poriadku ľudských vecí“ je úlohou pre všetky generácie (porov. tamtiež, 24-25). A preto, milí priatelia, sme tu hlavne preto, aby sme načúvali slovu, ktoré nám ukazuje cestu vedúcu k nádeji. Ba dokonca načúvame Slovu, ktoré jediné nám môže dať pevnú nádej, pretože je Slovom Božím.

V prvom čítaní (Iz 61,1-3a) sa prorok Izaiáš predstavuje ako obdarený poslaním hlásať všetkým zarmúteným a chudobným oslobodenie, útechu a radosť. Tento text prevzal Ježíš a začlenil ho do svojho kázania. Dokonca výslovne povedal, že prorokov prísľub sa vyplnil

na ňom (porov. Lk 4,16-21). Plne sa uskutočnil, keď nás Ježiš svojou smrťou na kríži a zmŕtvychvstaním oslobodil z otroctva sebecka a zla, hriechu a smrti. A toto je posolstvo spásy, starobylé a vždy nové, ktoré Cirkev hlása z pokolenia na pokolenie: Kristus ukrižovaný a vzkriesený, nádej ľudstva!

Toto slovo spásy zaznieva mocne aj dnes, v našom liturgickom zhromaždení. Ježiš sa s láskou obracia na vás, synovia a dcéry tejto požehnanej krajiny, v ktorej už pred viac ako tisíc rokmi bolo zasiate semienko evanjelia. Vaša krajina, rovnako ako aj ostatné štáty, sa nachádza v kultúrnej situácii, ktorá je často radikálnou výzvou pre vieru, a teda aj pre nádej. Ako viera v Boha, tak aj nádej boli totiž v modernej dobe „premiestnené“, boli odsunuté na rovinu čisto iba súkromnú a nadpozemskú, zatiaľ čo v bežnom a verejnom živote sa presadila viera vo vedecký a ekonomický pokrok (porov. Spe Salvi, 17). Všetci vieme, že tento pokrok je dvojznačný: otvára možnosti pre dobro, zároveň má však aj negatívne dôsledky. Technické vynálezy a zlepšenia spoločenských štruktúr sú dôležité a určite potrebné, avšak nestačia na to, aby zaručili morálne blaho spoločnosti (porov. tamtiež, 24). Áno, človek potrebuje byť oslobodený od materiálnej núdze. Oveľa podstatnejšie však je, aby bol zachránený pred zlom, ktoré postihuje ducha. A kto iný ho môže zachrániť, ak nie Boh, ktorý je Láska a zjavil svoju tvár všemohúceho a milosrdného Otca v Ježišovi Kristovi? Našou pevnou nádejou je teda Kristus: v ňom nás Boh miloval až do krajnosti a dal nám život v hojnosti (porov. Jn 10,10), život, po ktorom každý človek, hoci niekedy nevedome, prahne.

«Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení, a ja vás posilním». Tieto slová, napísané veľkými písmenami nad vchodom vašej brnianskej katedrály, teraz Ježiš adresuje každému z nás a dodáva: «Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom, a nájdete odpočinok pre svoju dušu» (Mt 11,29-30). Môžeme zostať ľahostajní voči jeho láske? Tu ako aj inde v minulých storočiach mnohí trpeli pre vernosť evanjeliu a nestratili nádej. Mnohí sa obetovali, aby vrátili dôstojnosť človeku a slobodu národom, keď vo veľkorysom priľnutí ku Kristovi našli silu budovať nové ľudstvo. A rovnako tak v súčasnej spoločnosti: Mnohé formy chudoby vznikajú z osamelosti, z nedostatku lásky, z odmietania Boha a z tragédie uzavretosti človeka, ktorý si myslí, že si môže vystačiť sám, alebo naopak, že je iba bezvýznamným a pomínutelným javom. V tomto našom svete, ktorý sa stráca, «ak dôveruje iba ľudským plánom» (porov. Caritas in veritate, 53), jedine Kristus môže byť našou spoľahlivou nádejou. To je zvesť, ktorú sme my kresťania povolani každodenne hlásať svojim svedectvom.

Hlásajte ju, milí kňazi, tým, že zostanete vnútorne zjednotení s Ježišom a budete konať svoju službu s nadšením, s istotou, že nebude mať nedostatok ten, kto mu dôveruje. Buďte Kristovými svedkami vy, milí rehoľníci a rehoľničky, keď budete radostne a dôsledne uskutočňovať evanjeliové rady, a tým budete ukazovať, aká je

naša skutočná vlasť: nebo. A vy, milí laici, mladí aj dospelí, vy, milé rodiny, opríte o vieru v Krista svoje rodinné, pracovné a školské plány, ako aj aktivity v každej oblasti spoločnosti. Ježiš nikdy svojich priateľov neopustí. Uisťuje o svojej pomoci, pretože bez neho nič nemožno urobiť, no zároveň vyžaduje, aby sa každý osobne nasadil a širil jeho univerzálne posolstvo lásky a pokoja. Nech je vám povzbudením príklad svätých Cyrila a Metoda, hlavných patrónov Moravy, ktorí evanjelizovali slovanské národy, a svätých Petra a Pavla, ktorým je zasvätená vaša katedrála. Pozrite na žiarivé svedectvo svätej Zdislavy, matky, ktorá vynikala skutkami nábožnosti a milosrdenstva; na svätého Jána Sarkandra, kňaza a mučeníka; na svätého Klementa Máriu Hofbauera, kňaza a rehoľníka, narodeného v tejto diecéze a svätorečeného pred sto rokmi, alebo na blahoslavenú Restitutu Kafkovú, rehoľničku narodenú v Brne a zavraždenú nacistami vo Viedni. Kiež vás sprevádza a ochraňuje Mária, matka Krista Pána, našej nádeje. Amen!«

Príhovor Svätého Otca pred modlitbou Anjel Pána

Na záver slávnosti Bendikt XVI. predniesol zvyčajný nedeľný poľudňajší príhovor a pomodlil sa spolu s veriacimi modlitbu Anjel Pána. Po nej sa osobitne v jednotlivých jazykoch prihovril prítomným Slovákom, Poľiakom, Nemcom a Rakúšanom a tiež v českom jazyku pozdravil všetkých, ktorí boli s Brnom na diaľku spojení prostredníctvom médií.

„Milí bratia a sestry! Blížime sa ku koncu tohto slávnostného obradu a poľudňajší čas nás pozýva k modlitbe Anjel Pána. Som rád, že sa ju môžem pomodliť tu, v srdci Moravy, v krajine bratsky zjednotenej s Čechami, v krajine vyznačujúcej sa počas mnohých storočí kresťanskou vierou pripomínajúcou počiatky odvážnej misie svätých Cyrila a Metoda.

Je to už 20 rokov odvtedy, ako sa Ján Pavol II. rozhodol navštíviť strednú a východnú Európu po páde totalitného komunistického režimu. Chcel začať svoju pastiersku cestu na Velehrade, v centre slávnych unio-nistických kongresov ako predchodcov ekumenizmu medzi slovanskými národmi, známom v celom kresťanskom svete. Okrem toho sa pamätáte na inú jeho návštevu: v roku 1995 na Svatom Kopečku pri Olomouci s nezabudnuteľným stretnutím s mládežou. Chcel by som myšlienkovu nadviazať na učenie svojho ctihodného predchodcu a vyzvať vás, aby ste zostali verní svojmu kresťanskému povolaniu a evanjeliu, aby sme spoločne vytvárali budúcnosť solidarity a mieru.

Morava je krajina bohatá na mariánske pútnické miesta, ktoré navštevujú počas celého roka zástupy veriacich. V tejto chvíli sa chcem v myšlienkach odobrať na púť na zalesnený vrch Hostýn, kde uctievať Madonu ako svoju ochrankyňu. Nech Panna Mária udržiava bdelú vieru vás všetkých, vieru živú aj mnohými ľudovými tradíciami s koreňmi v minulosti, tradíciami, ktoré sa však správne usilujete uchovať, aby nezanklo vrúcne rodinné spolunažívanie v obciach a mestách. Občas

s istou nostalgiou zisťujeme, že rytmus moderného života má snahu zotrieť niektoré stopy minulosti bohaté na vieru. Je dôležité naopak nestratiť zo zreteľa ideál, ktorý vyjadrovali tradičné zvyky. Predovšetkým by sa malo udržiavať duchovné dedičstvo vašich predkov, aby sa nielen zachovalo, ale aby aj zodpovedalo potrebám dnešnej doby. V tom nech vám pomáha Panna Mária, do ochrany ktorej opätovne zverujem vašu cirkev a celý český národ.

Po modlitbe „Anjel Pána“ sa Svätý Otec prihovril prítomným Slovákom: „S láskou pozdravujem pútnikov z blízkeho Slovenska! Drahí bratia a sestry, dnešné Božie slovo nás pobáda, aby sme v Ježišovi Kristovi uznali našu jedinou nádej. Pozývam vás, aby ste boli vo svete vernými svedkami tejto zvesti. Zo srdca žehnám vás a vašich drahých vo vlasti. Pochválený buď Ježiš Kristus!”

Po krátkych pozdravoch prítomným Poliakom, Nemcom a Rakúšanom v ich jazykoch Svätý Otec ešte po česky oslovil všetkých, ktorí boli so slávnosťou na diaľku spojení prostredníctvom médií, osobitne starších a chorých: „Moji milovaní, je pro mě velikou radostí být dnes s vámi zde v Brně, v srdci Moravy. Zdravím také všechny, kteří jsou s námi spojeni sdělovacími prostředky. S láskou pamatuji i na starší osoby, na trpící a na nemocné. Prosím vás všechny o vzpomínku v modlitbě, tak jako já vás ujišťuji svou duchovní blízkostí. Nechť vás všemohoucí Bůh zahrne hojnými nebeskými milostmi a požehnáním!”

Na záver Benedikt XVI. udelil všetkým prítomným a ich drahým, osobitne chorým, trpiacim a opusteným a vôbec všetkým ľuďom dobrej vôle apoštolské požehnanie. Požehnal zároveň predmety prinesené so žiadosťou o pápežské požehnanie. Na záver udelil všetkým chorým, trpiacim a opusteným a všetkým ľuďom dobrej

Česká tlač o návštěve Svätého Otca

V Brne pápeža vítali davy ľudí s vatikánskymi vlajkami. V celej diecéze sa rozozvučali kostolné zvony, z hradu Špilberk boli vypálené salvy z diel“ – takto informovali o návšteve Svätého Otca v Brne České noviny.

Väčšina denníkov v Českej republike sa dnes síce zamerala na návštevu Svätého Otca v krajine, no mnohé zahraničné agentúry im vyčítajú, že apoštolskej ceste nevenujú dostatočnú pozornosť, akú by si takáto udalosť zaslúžila. Správy, ktoré prinášajú denníky v Česku sú viac-menej neutrálné. V textoch sa uvádzajú informácie v súvislosti s pontifikátom Benedikta XVI., otázky vzťahov so Židmi, ľefébvrstami, ale aj témy ako islam, kultúrny relativizmus, teologické učenie Benedikta XVI. a rovnako aj téma sekularizmu. Žiadne z novín však ne-

priniesli nijaké negatívne informácie, či útoky proti Svätému Otcovi.

Zbyněk Petráček, popredný novinár a odborník na medzinárodné otázky v Lidových novinách odpovedal na dôležité otázky v súvislosti s návštevou. Okrem iného potvrdil dôležitosť „racionálneho prístupu k pápežovej ceste, rovnako aj k ochrane života, pretože život je otázkou viery, ale taktiež je aj výzvou k rozumu“. Potom dodal: „Benedikt XVI. možno nevyvolá veľký aplauz, ale prebudí mnohé očakávania a nepokoje. Používa zdravý rozum a argumenty. Výstriha sa emócií. Naše motto je: „Pravda víťazí“. Ratzinger hovorí mnoho o pravde a slobode. My vieme, že víťazstvo pravdy umožňuje slobodu.“ -mf-

Príhovor Benedikta XVI. na stretnutí s predstaviteľmi Ekumenickej rady cirkví

„Vážení páni kardináli, Vaše Excelencie, bratia a sestry v Kristovi, som vďačný všemohúcemu Bohu, že mi dal príležitosť stretnúť sa s vami, ktorí tu zastupujete rôzne kresťanské komunity tejto krajiny. Ďakujem doktorovi Pavlovi Černému, predsedovi Ekumenickej rady cirkví v Českej republike, za milé slová, ktorými ma vo vašom mene privítal.

Mojim milí priatelia, Európa stále prechádza mnohými zmenami. Ťažko uveriť, že uplynuli len dve desaťročia od doby, kedy pád bývalých režimov dal začiatok síce neľahkému, ale tvorivému prechodu k politickým štruktúram umožňujúcim väčšiu účasť všetkých. Počas tohto obdobia sa kresťania spojili s ostatnými ľuďmi dobrej vôle pri obnove spravodlivého politického poriadku. Dnes tiež pokračujú v hľadaní nových ciest k vzájomnému pochopeniu, pokojnej spolupráci a rozvoju spoločného dobra.

Objavujú sa však i nové formy pokusov obmedziť vplyv kresťanstva na verejný život – občas pod zámenkou, že kresťanské učenie je škodlivé pre blahobyt spoločnosti. Tento jav nás vyzýva ku krátkemu zamysleniu. Ako som naznačil vo svojej encyklike o kresťanskej nádeji, umelé oddelovanie evanjelia od intelektuálneho a verejného života by malo byť podnetom ku vzájomnej „sebakritike novoveku“ a „sebakritike novovekého kresťanstva“, osobitne pokiaľ ide o nádej, ktorú každý z nich môže ponúknuť ľudstvu (porov. Spe salvi, 22). Môžeme si položiť otázku: čo môže evanjelium povedať Českej republike, a samozrejme tiež celej Európe, v dnešnej dobe, ktorá sa vyznačuje toľkými pohľadmi na svet?

Kresťanstvo má mnoho, čo môže ponúknuť v praktickej i etickej oblasti, pretože evanjelium nikdy neprestáva inšpirovať mužov a ženy, aby sa zapojili do služby bratom a sestram. Málokto by o tom pochyboval. Avšak tí, ktorí

majú pohľad upretý na Ježiša z Nazareta a hľadajú na neho očami viery, vedia, že Boh ponúka hlbšiu skutočnosť, ktorá je jednoducho neoddeliteľná od „ekonomie“ lásky činnej v tomto svete (porov. Caritas in veritate, 2): ponúka spásu.

Ten pojem má síce mnoho vedľajších významov, vyjadruje však niečo základné a univerzálne o ľudskej túžbe po šťastí a dokonalosti. Naznačuje vrúcnu túžbu po zmierení a spoločenstve, ktorá spontánne vyviera z hĺbky ľudskeho ducha. Je to ústredná pravda evanjelia a cieľ, ku ktorému smeruje celá evanjelizačná a pastoračná starostlivosť. Je to kritérium, okolo ktorého kresťania neustále sústreďujú svoj záujem, keď sa usilujú uzdraviť rany minulých rozdelení. Za týmto účelom – ako sa zmienil Dr. Černý – Svätá stolica s potešením v roku 1999 usporiadala medzinárodné sympóziom o Jánovi Husovi, aby tak uľahčila diskusiu o zložitých a nepokojných náboženských dejinách v tejto krajine a všeobecnejšie v Európe (porov. Pápež Ján Pavol II., Príhovor k Medzinárodnému sympóziu o Jánovi Husovi, 1999). Modlím sa, aby podobné ekumenické iniciatívy priniesli plody nielen v úsilí o jednotu kresťanov, ale i pre dobro celej európskej spoločnosti.

Čerpáme dôveru z vedomia, že poslanstvo Cirkvi o spásu v Ježišovi Kristovi je vždy starobylé a vždy nové, preniknuté múdrosťou minulosti a prekypujúce nádejou do budúcnosti. Keď Európa načúva dejinám kresťanstva, načúva svojim vlastným dejinám. Jej predstavy o spravodlivosti, slobode a sociálnej zodpovednosti, rovnako ako jej kultúrne a právne inštitúcie, ustanovené na uchovávanie týchto ideí a ich odovzdávanie budúcim generáciám, sú formované kresťanským dedičstvom. Vskutku, ich pamäť minulosti živí ich úsilie o budúcnosť.

To je dôvod, prečo kresťania čerpajú z príkladu takých postáv, akými sú svätý Vojtech a svätá Anežka Česká. Ich odhodlanie šíriť evanjelium bolo založené na presvedčení, že kresťania by sa nemali krčiť zo strachu pred svetom, ale skôr sa odvážne podeliť o poklady pravdy, ktoré im boli zverené. Podobne i dnes musia mať kresťania odvahu otvoriť sa súčasnej realite, oceniť všetko, čo je v spoločnosti dobré a povzbudzovať mužov i ženy k radikálnemu obráteniu, ktoré vyplýva zo stretnutia s Kristom a vovádza do nového života v milosti.

Z tejto perspektívy jasnejšie chápeme, prečo kresťania musia spolu s ostatnými pripomínať Európe jej korene. Nie je to preto, že by tieto korene boli už dávno odumreté. Naopak! Je to preto, že stále – hoci subtilnými, ale účinnými spôsobmi – dodávajú kontinentu duchovnú a morálnu výživu, ktorá mu umožňuje viesť zmysluplný dialóg s ľuďmi iných kultúr a náboženstiev. Práve preto, že evanjelium nie je ideológiou, nesnaží sa uzavrieť vyvíjajúce sa spoločensko-politické skutočnosti do strnulých schém. Ono naopak presahuje premenlivosť tohto sveta a vrhá nové svetlo na dôstojnosť ľudskej osoby v každej dobe.

Milí priatelia, prosme Pána, aby nám vložil do duše odvahu deliť sa o nadčasové pravdy vedúce ku spásu, ktoré formovali a budú ďalej formovať spoločenský a kultúrny pokrok tohto kontinentu. Spása získaná Ježišovým utrpením, smrťou, vzkriesením a nanebovstúpením nás, ktorí v neho veríme, nielen premieňa, ale nás núti podeliť sa s touto „dobrou zvesťou“ s ostatnými. S osvietením darom Ducha Svätého, darom poznania, múdrosti a rozumu (porov. Iz 11,1-3; Ex 35,31), nech nás naša schopnosť porozumieť pravde, ktorej učí Ježiš Kristus, pobáda k neúnavnému úsiliu o tú jednotu, ktorú si on sám praje pre všetky svoje deti znovuzrodené v kresťanstve a pre celé ľudstvo.

S týmito myšlienkami a s bratskou náklonnosťou voči vám a k členom vašich vlastných komunít vám vyjadrujem svoju hlbokú vďaku a zverujem vás Všemohúcemu Bohu, ktorý je našou pevnou skalou, našim nedobytným hradom a našim vysloboditeľom (porov. Ž 144,2). Amen.“

Benedikta XVI. prišli pozdraviť aj predstavitelia Židovskej obce

Na záver stretnutia Benedikta XVI. s predstaviteľmi Ekumenickej rady cirkví v Českej republike, ktoré sa konalo v priestoroch pražského Aribiskupského paláca v podvečer druhého dňa pápežovej návštevy, pozdravili Benedikta XVI. aj zástupcovia Židovskej obce v Prahe. Svätého Otca prišiel pozdraviť predseda obce František Bányai a sekretár Tomáš Kraus, ktorí mu odovzdali aj pozdrav pražského rabína Sidona Karola Efraima.

V tejto súvislosti možno pripomenúť, že Benedikt XVI. sa ešte v jeseni chystá navštíviť Rímsku synagógu, presný termín však ešte nebol zverejnený

-ms, jb-

Príhovor Benedikta XVI. k zástupcom českého akademického života

Vážený pán prezident, vážení páni kardináli, vážení páni rektori a profesori, milí študenti a priatelia, naše stretnutie mi dnes večer ponúka milú príležitosť vyjadriť svoju úctu k nenahraditeľnej úlohe, akú zohrávajú v spoločnosti univerzity a vysokoškolské inštitúcie. Ďakujem študentovi, ktorý ma vo vašom mene láskavo privítal, členom univerzitného zboru za ich krásny výkon, a Jeho Magnificencii rektorovi Karlovej univerzity, profesorovi Václavovi Hamplovi, za jeho pozornú prezentáciu. Akademická obec, ktorá svojou službou podporuje a prispieva ku kultúrnym a duchovným hodnotám spoločnosti, obohacuje intelektuálne dedičstvo národa a upevňuje základy jeho budúceho rozvoja. Veľké zmeny, ktoré prebehli v českej spoločnosti pred dvadsiatimi rokmi, boli urýchlené v neposlednom rade reformným hnutím, ktoré vzišlo z univerzitného prostredia a študentských kruhov. Pátranie po slobode stále vedie prácu učencov, ktorých služba (diakonia) pravde je nevyhnutná pre blahobyť každého národa.

Obraciam sa k vám ako ten, ktorý bol profesorom, ktorému ležalo na srdci tak právo na akademickú slobodu, ako aj zodpovednosť za správne používanie rozumu, a teraz je pápežom, a ako taký je vo svojom pastierskom úrade uznávaný ako hlas etického uvažovania ľudstva. Hoci niektorí tvrdia, že otázky náboženstva, viery a etiky nemajú miesto vo svete kolektívneho myslenia, takýto názor nie je vôbec samozrejímavý. Sloboda, ktorá je predpokladom pre používanie rozumu - nech je to na univerzite alebo v cirkvi - má svoj zmysel: je určená na hľadanie pravdy a ako taká je princípom kresťanstva, ktoré v skutočnosti viedlo k vzniku univerzít. Veď ľudská túžba po poznání povzbudzuje každú generáciu, aby rozširovala systém poznania a pila z prameňov viery. Bolo to práve bohaté dedičstvo klasickej múdrosti prispôbené a vložené do služby evanjelia, čo prví kresťanskí misionári priniesli týmto krajinám a položili za základ duchovnej a kultúrnej jednoty trvajúcej dodnes. V rovnakom duchu bol môj predchodca pápež Klement VI. vedený k založeniu slávnej Karlovej univerzity v roku 1347, ktorá aj naďalej významnou mierou prispieva k širším európskym akademickým, náboženským a kultúrnym kruhom.

Autonómia, ktorá je vlastná univerzite aj akejkolvek vzdelávacej inštitúcii, má svoj zmysel v zodpovednosti voči autorite pravdy. Autonómia však môže byť ohrozená mnohými spôsobmi. Veľká formačná tradícia, otvorená transcendentnej skutočnosti, ktorá stojí v základoch európskych univerzít, bola v tejto aj v iných krajinách systematicky ničená reduktívnou materialistickou ideológiou, potláčaním náboženstva a umlčovaním ľudského ducha. V roku 1989 bol

však svet svedkom dramatických udalostí zvrhnutia neúspešnej totalitnej ideológie a víťazstva ľudského ducha. Túžba po slobode a pravde je nespochybniteľnou súčasťou našej spoločnej ľudskej povahy. Nikdy nemôže byť odstránená. Dejiny potvrdzujú, že býva popieraná na vlastné nebezpečenstvo ľudstva. Na túto túžbu sa snaží odpovedať náboženská viera, rôzne umenia, filozofie, teológie a iné vedné odbory, každý svojou vlastnou metódou, a to ako disciplinovanou reflexiou, tak zdravou praxou.

Vážení rektori a profesori, poslanie univerzity, na ktorom sa podieľate, má popri bádani ešte ďalší podstatný aspekt, a síce zodpovednosť za formovanie mysli a srdca dnešných mladých ľudí. Táto dôležitá povinnosť samozrejme nie je nová. Od čias Platónových vzdelávaní nie je len zhromažďovaním vedomostí alebo zručností, ale je chápaná ako paideia, ľudská formácia v bohatstve intelektuálnej tradície smerujúcej k ctnostnému životu. Keď rozkvet veľkých univerzít po celej Európe v stredoveku mieril smelo k ideálu syntézy všetkého poznania, bolo to vždy v službe pravého človečenstva (humanitas), dokonalosti jednotlivca vo vnútri dobre usporiadanej spoločnosti. A rovnako aj dnes: akonáhle si mladý človek uvedomí plnosť a jednotu pravdy, objaví s radosťou, že otázka toho, čo môže viesť, otvára obrovské dobrodružstvo o tom, čím by mal byť a čo by mal robiť.

Je potrebné nanovo objaviť myšlienku uceleného vzdelávania založeného na súlade poznania zakoreneného v pravde. Pomôže nám to postaviť sa v súčasnej spoločnosti toľko evidentnej tendencii triešťať poznanie. Mohutný rozvoj v informačnej a technologickej oblasti nesie so sebou pokušenia oddeliť rozum od hľadania pravdy. Rozum, ak je zbavený základnej ľudskej orientácie k pravde, začína strácať smer; chradne, a to buď pod zámienkou skromnosti, uspokojený s tým, čo je len čiastočné alebo dočasné, alebo pod zámienkou istoty, s ktorou trvajú na kapitulácii pred požiadavkami pravdy tí, ktorí pripisujú rovnakú hodnotu bez rozdielu prakticky všetkému. Z toho vyplývajúci relativizmus spôsobuje beznádejnú kamufláž, za ktorou sa môže skrývať nová hrozba autonómie akademických inštitúcií. Zatiaľ čo doba zasahovania politického totalitarizmu pominula, nie sme často svedkami toho, ako sú používanie rozumu a akademické bádanie po celom svete - viac či menej jemne - nútené skloniť sa pod tlakom ideologických záujmových skupín a podriaďiť sa väbeniu krátkodobých prospechárskych alebo pragmatických cieľov? Čo sa stane, ak bude naša kultúra stavať len na módnych argumentoch, s malým odkazom na skutočnú historickú intelektuálnu tradíciu, alebo na názoroch, ktoré sú najhlučnejšie presadzované a najviac sponzorované? Čo sa stane, ak sa naša kultúra oddelí od svojich životodarných koreňov v úzkosti, aby si zachovala radikálny sekularizmus? Naše spoločnosti sa nestanú rozumnejšími ani tolerantnejšími ani prispô-

sobivejšími, ale skôr krehkejšími a uzavretejšími a so stále väčšou námahou budú rozlišovať, čo je pravdivé, vznešené a dobré.

Milí priatelia, chcel by som vás povzbudiť, aby ste do všetkého, čo robíte, vložili ideály a veľkorysosť mladých ľudí, a to nielen do študijných programov, ktoré vám pomáhajú vyniknúť, ale aj do skúsenosti zdieľaných ideálov a vzájomnej pomoci vo veľkom diele vzdelávania. Zručnosti analýzy a schopnosti tvoriť hypotézu, spolu s obozretným umením rozlišovať, poskytujú účinnú protilátku proti pozíciám povýšenosti, ľahostajnosti a odcudzenia, s ktorými sa niekedy stretávame v našej úspešnej spoločnosti a ktoré môžu zvlášť ovplyvniť mladých ľudí. V tejto súvislosti výsostne humanistického pohľadu na poslanie univerzity by som chcel krátko spomenúť prekonanie rozporu medzi vedou a náboženstvom, čo bolo ústredným záujmom môjho predchodcu pápeža Jána Pavla II. Ako viete, tento pápež propagoval plnšie pochopenie vzťahu viery a rozumu ako dvoch krídel, vďaka ktorým sa ľudský duch povznáša ku kontemplácii pravdy (porov. Fides et ratio, Úvod). Viera aj rozum sa navzájom podporujú a každý z nich má svoj vlast-

ný priestor pôsobenia (porov. Tamže, 17), a napriek tomu niektorí by ich chceli stále od seba oddeľovať. Zástancovia tohto pozitivistického vylúčenia Boha z univerzálnosti rozumu nielen že popierajú najhlbšie presvedčenie veriacich, ale aj maria skutočný dialóg kultúr, ktorý sami požadujú. Rozum, ktorý je hluchý ku všetkému Božiemu a vyhoštuje náboženstvo do ríše subkultúry, je neschopný vstúpiť do dialógu kultúr, ktorý náš svet tak naliehavo potrebuje. Nakoniec, „Vernosť človekovi si vyžaduje vernosť pravde, ktorá jediná je zárukou slobody“ (Caritas in veritate, 9). Táto dôvera v ľudskú schopnosť hľadať pravdu, objavovať pravdu a žiť z pravdy viedla k zakladaniu veľkých európskych univerzít. To musíme dnes opäť zdôrazňovať, aby sme povzbudili intelektuálne sily potrebné pre rozvoj budúcnosti skutočného ľudského rozkvetu, budúcnosti v pravde hodné človeka.

Milí priatelia, po týchto úvahách vám želim všetko dobré pre vašu náročnú prácu. Modlím sa, aby ju vždy inšpirovala a viedla naozajstná ľudská múdrosť, ktorá úprimne hľadá pravdu, ktorá nás oslobodí (porov. Jn 8,28). Vám i vašim rodinám vyprosujem Božie požehnanie, radosť a pokoj. -js-

Benedikt XVI. predsedal Celonárodnej slávnosti sv. Václava v Starej Boleslavi

V pondelok na sviatok českého národného patróna sv. Václava navštívil Svätý Otec Starú Boleslav. Do mestečka, ktoré sa nachádza 25 km severovýchodne od Prahy, prišiel pápež automobilom. Najprv navštívil Baziliku sv. Václava v historickom centre mesta, postavenú na mieste mučeníckej smrti sv. Václava. Na prahu baziliky, ktorú dnes spravuje rehoľa pallotínov, bol svätec usmrtený 28. septembra v roku 929, alebo v roku 935, keďže existujú dva historické názory na túto udalosť.

Benedikta XVI. pred bazilikou privítali zástupcovia Cirkvi i samosprávy, spieval detský spevácky zbor. Potom, krátko pred 9.00 hod. vstúpil pápež do baziliky. Najprv pred oltárom zotrval v krátkej modlitbe a potom zostúpil do krypty v spodnej časti chrámu, aby si uctil ostatky sv. Václava. Tie sem každý rok počas púte prenesú z Chrámu sv. Víta v Prahe, kde sú počas roka uložené.

Svätý Otec sa pozdravil s asi 20 starými a chorými kňazmi, podal si ruku aj s prítomnými rehoľnými sestrami a veriacimi. Potom nastúpil do papamobilu, aby sa premiestnil na priestranstvo pri Mělníckej ceste, aby predsedal svätej omši pri príležitosti Celonárodnej svätováclavskej púte so začiatkom o 9.45 hod.

Príchod Svätého Otca do areálu slávnosti na otvorenom priestranstve neďaleko mesta sa niesol v atmosfére mládežníckych spevov, medzi ktorými znela aj hymna Svetových dní mládeže zo Sydney. Medzi niekoľkými

desiatkami tisícov pútnikov bola osobitne zastúpená mládež, z ktorých približne desaťtisíc počas predchádzajúceho dňa putovalo na toto miesto a strávilo tu noc v duchovnej príprave.

Český prímás, kardinál Miloslav Vlk privítal Benedikta XVI. v mene Cirkvi i celej českej verejnosti, ktorá v tento deň slávi štátny sviatok. „Skutečnosť, že prichádzate s námi a s celým národom oslaviť tento deň, chápeme jako projev úcty k duchovnému odkazu našich dejín.“ – to sú slová kardinála, ktorý okrem tiež pripomenul, že okrem svätováclavskej tradície je Stará Boleslav aj mariánskym pútnickým miestom v spojitosti s obrazom nazývaným „Paládium země české“, ktorý podľa legendy darovala sv. Václavovi jeho babička sv. Ľudmila, ktorá ho zas dostala do daru pri svojom krste od sv. Metoda. Pražský arcibiskup venoval Svätému Otcovi ako dar súpravu z brúseného českého krištálu. Po liturgických čítaniach v prvej časti liturgie sa Benedikt XVI. prihovoril prítomným veriacim v homílii, ktorej prvé slová povedal po česky.

Homília Benedikta XVI.:

„Páni kardinálové, ctihodní bratři v biskupské a kněžské službě, draží bratři a sestry, milí mladí přátelé, s velikou radostí se s vámi setkávám dnes ráno, kdy se chýlí ke konci má apoštolská cesta v milované České republice.“

„Všetkých srdečne zdravím, predovšetkým pána kardinála arcibiskupa, ktorému som vďačný za slová, ktoré mi predniesol vo vašom mene na začiatku tejto eucharistickej slávnosti. (Svätý Otec pokračoval po taliansky). Svoj pozdrav adresujem aj ďalším kardinálom, biskupom, kňazom a zasväteným osobám, predstaviteľom laických hnutí a združení, a najmä mládeži. Vitám pána prezidenta republiky, ktorému srdečne blahoželám k jeho meninám; blahoželanie posielam všetkým, ktorí nosia meno Václav, a celému českému ľudu v deň jeho štátneho sviatku.

Dnes ráno nás pri oltári zjednocuje slávna spomienka na mučeníka svätého Václava, ktorého relikvie som si pred svätou omšou util v jemu zasvätenej bazilike. Svojou krvou skropil vašu zem. Jeho orlica, ktorú ste vybrali ako znak mojej návštevy tu - pred chvíľou to pripomenul váš kardinál arcibiskup - je historickým symbolom vznešeného

českého národa. Tento veľký svätec, ktorého radi nazývate „večným“ kniežat'om Čechov, nás pozýva, aby sme vytrvalo a verne nasledovali Krista, povzbudzuje nás, aby sme boli svätí. On sám je vzorom svätosti pre všetkých, obzvlášť pre tých, ktorí riadia osudy spoločnosti a národa. Ale pýtame sa: je v dnešnej dobe svätosť ešte aktuálna? Alebo je to skôr niečo, čo je málo prít'azlivé a nedôležité? Nehľadá sa dnes viac úspech a ľudská sláva? Avšak ako dlho trvá a akú cenu má pozemský úspech?

Minulé storočie - a vaša krajina bola toho svedkom - videlo padnúť nemálo mocnárov, o ktorých sa zdalo, že dosiahli takmer nedosiahnuteľné výšky. A odrazu ich moc zmizla. Tí ktorí popierajú Boha a v dôsledku toho im chýba úcta k človeku, majú zdanlivo jednoduchý život a dosahujú materiálny úspech. Stačí však nahliadnuť pod povrch a zistíme, že títo ľudia sú nešťastní a nespokojní. Iba ten, kto v srdci uchováva posvätnú „bázeň Božiu“, má dôveru aj v človeka a dokáže venovať svoj život vytváraní spravodlivejšieho a bratskejšieho sveta. Dnes sú potrební ľudia „veriaci“ a „vierohodní“, pripravení rozšíriť do každej oblasti spoločnosti tie kresťanské princípy a ideály, ktorými sa inšpiruje ich konanie. Toto je svätosť, univerzálne povolanie všetkých pokrstených, ktoré ich vedie k plneniu svojich povinností, verne a s odvahou, aby nepozerali na vlastný sebecký záujem, ale na spoločné dobro, a hľadali v každom okamihu Božiu vôľu.

V evanjeliu sme k tomu úplne jasne počuli: «Veď čo osoži - hovorí Ježiš - človekovi, keby aj celý svet zis-

kal, a svojej duši by uškodil?!» (Mt 16,26). Pán nás tak povzbudzuje, aby sme si uvedomili, že skutočnú hodnotu ľudskej existencie nemožno merať len pozemskými statkami a pominuteľnými záujmami. Nie sú to hmotné veci, ktoré by uspokojili nesmiernu túžbu ukrytú v srdci každého človeka po nájdení zmyslu vlastného života a po šťastí. Preto Ježiš neváha predložiť svojim učeníkom „úzku“ cestu svätosti: «Ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho.» (v. 25). A dnes ráno nám jasne opakuje: «Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme

svoj kríž a nasleduje ma.» (v. 24). Je to zaiste tvrdá reč a je ťažké ju prijať a uskutočniť. Svedectvo svätcov a svätíc nám však dokazuje, že je to možné, ak sa človek zverí Kristovi a spoľahne sa na neho. Príklad svätých povzbudzuje každého, kto si hovorí kresťan, aby bol dôveryhodný, teda žil v súlade s princípmi viery, ktorú vyznáva. Na-

ozaj nestačí pôsobiť zdaním dobrého a čestného človeka; treba ním skutočne byť. A dobrý a čestný je ten, kto nezakrýva Božie svetlo sebou samým, nevyvyšuje seba, ale necháva skrze seba presvitať Boha.

To je aj poučenie zo života svätého Václava, ktorý mal odvahu dať prednosť nebeskému kráľovstvu pred kúzlom pozemskej moci. Jeho pohľad sa nikdy neodlúčil od Ježiša Krista, ktorý za nás trpel, a dal nám tak príklad, aby sme išli v jeho stopách, ako píše svätý Peter v druhom čítaní, ktoré sme pred chvíľou počuli. Ako Pánov poslušný učeník, mladé knieža Václav zostal verný učeniu evanjelia, ktoré mu vštepila jeho svätá babička, mučeníčka Ľudmila. Preto ešte predtým, než sa pustil do budovania pokojného spoluzitia vo svojej vlasti a so susednými krajinami, postaral sa, aby upevnil kresťanskú vieru. Preto povolával kňazov a staval kostoly. V prvej staroslovanskej „legende“ čítame, že „posluhoval Božím služobníkom, vyzdobil mnoho kostolov“ a že „dobro robil všetkým chudobným: nahých odieval, hladných krmil, pocestných prijímal podľa slov evanjelia, nezniesol, aby niekto krivdil vdovám, mal rád všetkých ľudí, chudobných i bohatých“. Od Pána sa naučil byť „milosrdný a milostivý“ (Responsóriový žalm) a preniknutý duchom evanjelia dokázal odpustiť aj bratovi, ktorý sa ho usiloval pripraviť o život. Právom ho preto vzývate ako „dediča“ vášho národa a vo vám dobre známej piesni ho prosíte, aby mu nedal zahynúť.

Václav zomrel ako mučeník pre Krista. Je zaujímavé si všimnúť, že Boleslav sa síce bratovraždou zmocnil pražského trónu, ale koruna, ktorú si potom kládli na hlavu jeho následníci, neniesla Boleslavovo meno. Nesie naopak meno svätého Václava, na svedectvo, že „trón kráľa, ktorý súdi chudobných spravodlivo, bude upevnený naveky“ (porov. Liturgia hodín tohoto dňa). To možno hodnotiť ako zázračný zásah Boha, ktorý neopúšťa svojich verných: „Nevinný porazený zvíťazil nad krutým nepriateľom rovnako ako Kristus na kríži“ (porov. Legenda o svätom Václavovi), a krv mučeníka nevolala po nenávisti a pomste, ale po odpustení a mieri.

Drahí bratia a sestry, v tejto Eucharistii poďakujeme spoločne Pánovi, že vašej vlasti a cirkvi dal tohto svätého panovníka. Zároveň sa modlíme, aby sme ako on aj my rozhodným krokom putovali ku svätosti. Je to samozrejme ťažké, pretože viera je stále vystavovaná mnohým skúškam; keď sa však necháme pritáhovať Bohom, ktorý je Pravda, bude náš krok pevný, pretože poznáme silu jeho lásky. Kiež túto milosť získame na prihovor svätého Václava a ďalších svätých ochrancov Českých zemí. Nech nás ochraňuje a vždy nám pomáha Panna Mária, Kráľovná mieru a Matka lásky. Amen!“

Červené liturgické farby slávnosti ladili s červeno-bielou symbolikou svätováclavskej tradície, ktorú reprezentuje aj symbol Svätováclavskej orlice. Slávnosť prenášali české verejnoprávne i cirkevné médiá.

Posolstvo Benedikta XVI. mladým: „Vy ste nádej Cirkvi!“

Po svätej omši Benedikt XVI. odovzdal svoje osobitné posolstvo mladým:

„Milí mladí priatelia!

Na záver tejto slávnosti sa obraciam priamo na vás a predovšetkým vás úprimne pozdravujem. Prišli ste sem v hojnom počte z celej republiky aj zo susedných krajín, utáborili ste sa tu včera večer a prenocovali ste v stanoch, čo bola pre vás skúsenosť viery a bratstva. Ďakujem vám za vašu prítomnosť, cítim z nej nadšenie a veľkorysosť, ktoré sú tak vlastné mladým. S vami sa aj pápež cíti mladý! Osobitne by som sa rád poďakoval vášmu zástupcovi za jeho slová.

Drahí priatelia, nie je ťažké skonštatovať, že v každom mladom človeku je túžba po šťastí, ktorá je občas zmiešaná s pocitom nepokoja. Túžba, ktorú však dnešná konzumná spoločnosť často využíva spôsobom, ktorý je falošný a prináša odcudzenie. Je potrebné brať vážne túto túžbu po šťastí, ktorá si vyžaduje skutočnú a vyčerpávajúcu odpoveď. Veď práve vo vašom veku sa uskutočňujú prvé veľké rozhodnutia, ktoré sú schopné nasmerovať život k dobru alebo k zlu. Žiaľ, je však nemálo vašich vrstovníkov, ktorí sa dávajú zlákať klamnými vidinami umelých rajov, v dôsledku čoho sa ocitajú v smutnej osamelosti. Je však aj veľa chlapcov a dievčat, ktorí - ako povedal váš zástupca - chcú premeniť náuku

na skutky, aby tak dali svojmu životu plný zmysel. Chceme vám všetkým ponúknuť príklad svätého Augustína, ktorý hovorieval, že srdce každého človeka je nespokojné, kým nenájde to, čo skutočne hľadá. A on objavil, že len Ježiš Kristus je uspokojivou odpoveďou na jeho túžbu a túžbu každého človeka po šťastnom, zmysluplnom a hodnotnom živote (porov. Vyznania I., 1,1)

Podobne ako to bolo u Augustína, prichádza Pán v ústrety aj každému z vás. Klope na dvere vašej slobody a prosí, aby ste ho prijali ako priateľa. Chce vás urobiť šťastnými, naplniť vás ľudskosťou a dôstojnosťou. Toto je kresťanská viera: stretnutie s Kristom, živou Osobou, ktorá dáva životu nový horizont a tým rozhodujúci smer. A keď sa srdce mladého človeka otvorí Božím plánom, nie je už tak ťažké rozoznať a nasledovať jeho hlas. Pán skutočne volá každého po mene a každému chce zveriť osobitné poslanie v Cirkvi a v spoločnosti. Milí mladí priatelia, buďte si vedomí toho, že krst vás urobil Božimi deťmi a údmi jeho tela, teda Cirkvi. Ježiš vás neustále volá, aby ste boli jeho učeníkmi a svedkami. Mnohých z vás povoláva do manželstva a príprava na túto sviatosť je skutočnou cestou povolania. Berte teda vážne toto Božie povolanie založiť kresťanskú rodinu a vaša mladosť nech je obdobím zodpovedného budovania vašej budúcnosti. Spoločnosť potrebuje kresťanské rodiny, sväté rodiny!

Ak vás Pán volá, aby ste ho nasledovali v služobnom kňazstve alebo v zasvätenom živote, nezdráhajte sa odpovedať na jeho pozvanie. Osobitne v tomto Kňazskom roku sa obraciam na vás, mladí: buďte pozorní na Ježišovo volanie a pripravení ponúknuť svoj život do služby Bohu a jeho ľudu. Cirkev, aj v tejto krajine, potrebuje mnohých a svätých kňazov a osoby úplne zasvätené službe Kristovi, Nádeji sveta.

Nádej! Toto slovo, ku ktorému sa často vraciam, sa dobre spája s mladosťou. Vy, milí mladí, ste nádejou Cirkvi! Ona očakáva, že sa stanete poslami nádeje, ako to bolo aj vlni v Austrálii na Svetových dňoch mládeže, veľkom prejave viery mladých, ktoré som mohol osobne prežívať a na ktorých sa zúčastnili aj niektorí z vás. Oveľa viac vás bude môcť prísť do Madridu v auguste 2011. Už teraz vás pozývam na toto veľké stretnutie mladých s Kristom v Cirkvi.

Drahí priatelia, ešte raz vám ďakujem za to, že ste prišli a tiež za váš dar: knihu s fotografiami, ktoré hovoria o živote mládeže vo vašich diecézach. Rovnako vám ďakujem za dôkaz vašej solidarity s mládežou v Afrike, ktorý ste mi odovzdali. Pápež vás žiada, aby ste svoju vieru prežívali s radosťou a nadšením, aby ste rástli v jednote medzi sebou navzájom a s Kristom, aby ste sa modlili a boli vytrvalí v prijímaní sviatostí, najmä Eucharistie a Sviatosti zmierenia, aby ste dbali o svoje kresťanské formovanie a aby ste boli poslušní voči učeniu vašich pastierov. Na tejto ceste nech vás sprevádza sv. Václav svojim príkladom a svojím príhovorom a nech vás vždy ochraňuje Panna Mária, Ježišova a naša Matka. Všetkých vás s láskou žehnám!“ -sg, jb, js-

Rozlúčka Benedikta XVI. na letisku: „Nech Boh žehná Českú republiku!“

Rovnako ako svoj prvý príhovor na českej pôde, aj ten posledný, ktorý odznel na ruzyňskom letisku, Benedikt XVI. začal v češtine:

„Pane prezidente, páni kardinálové, bratři v biskupské službě, Vaše Excelence, dámy a pánové! Ve chvíli slavnostního rozloučení vám chci vyjádřit své poděkování za štědrú pohostinnost, které se mi dostalo během krátkého pobytu v této nádherné zemi.“

Benedikt XVI. pokračoval po anglicky:

„Moja vďaka patrí predovšetkým vám, pán prezident, za vaše slová a za čas, ktorý som strávil vo vašej rezidencii. V dnešný deň sviatku svätého Václava, hlavného patróna českého národa, mi dovoľte ešte raz popriať vám všetko najlepšie k meninám. Keďže v dnešný deň slávi meniny aj biskup Václav Malý, rovnako aj jemu blahoželám a chcel by som mu poďakovať za všetko úsilie vynaložené na prípravu a koordináciu mojej pastoračnej návštevy v Českej republike. Som veľmi vďačný kardinálovi Vlkovi, arcibiskupovi Graubnerovi a všetkým, ktorí sa tak veľmi zaslúžili o hladký priebeh celého sledu stretnutí a slávení. Prirodzene, moje poďakovanie patrí verejným predstaviteľom, médiám, veľkému počtu dobrovoľníkov, ktorí pomáhali organizovať zástupy ľudí, všetkým veriacim, ktorí sa modlili, aby táto návšteva priniesla ovocie pre dobro českého národa a pre miestnu Cirkev.“

Uchovám si v pamäti chvíle modlitby, ktoré som mohol prežívať spoločne s biskupmi, kňazmi a veriacimi tejto krajiny. Zvlášť dojímavé bolo dnešné ráno, keď som mohol sláviť svätú omšu v Starej Boleslavi, na mieste mučeníctva mladého kniežaťa Václava, a uctiť si ho na jeho hrobe v sobotu večer v majestátnej katedrále, ktorá dominuje v panoráme Prahy. Včera na Morave, kde svätí Cyril a Metod začali svoje apoštolské poslanie, som mohol v modlitbe vzdať vďaku za začiatky kresťanstva na tomto území, a pochopiteľne, na všetkých slovanských územiach. Cirkev v tejto krajine bola skutočne požehnaná nevšedným radom misionárov a mučeníkov, rovnako ako svätcami kontemplatívneho života, spomedzi ktorých chcem menovať svätú Anežku Českú, ktorej kanonizácia práve pred dvadsiatimi rokmi predznamenalá oslobodenie tejto krajiny spod ateistického útlaku.

Moje včerajšie stretnutie s predstaviteľmi iných kresťanských spoločností ma uistilo o dôležitosti ekumenického dialógu v tejto krajine, ktorá si tak mnoho vytrpela v dôsledku náboženského rozdele-

nia v období tridsaťročnej vojny. Tak veľa sa už vykonalo pre uzdravenie rán minulosti, a podnikli sa presvedčivé kroky na ceste k zmiereniu a skutočnej jednote v Kristovi. Pri ďalšom budovaní na týchto pevných základoch má dôležitú úlohu akademické spoločenstvo, a to svojím nekompromisným hľadáním pravdy. Potešilo ma, že som mal včera možnosť stretnúť sa s predstaviteľmi vysokých škôl tejto krajiny a vyjadriť im moje uznanie za vznešené poslanie, ktorému zasvätili svoje životy.

Bol som osobitne potešený stretnutím s mládežou ktorú som mohol povzbudiť, aby nadviazala na tie najlepšie tradície národných dejín, najmä na jeho kresťanské dedičstvo. Podľa výroku, ktorý býva pripisovaný Franzovi Kafkovi: „Kto si zachová schopnosť vidieť krásu, nikdy nezostarne.“ (Gustav Janouch, Rozhovory s Kafkou). Ak naše oči ostanú otvorené pre krásu Božieho stvorenia, a naša myseľ pre krásu jeho pravdy, potom môžeme skutočne dúfať, že zostaneme mladými a že budeme budovať svet, ktorý odráža niečo z tej božskej krásy, a tým budeme inšpirovať aj budúce generácie, aby konali podobne.

Pán prezident, drahí priatelia, ešte raz vyjadrujem svoje poďakovanie a sľubujem, že na všetkých budem pamätať vo svojich modlitbách a že vás budem nosiť vo svojom srdci. Nech Boh žehná Českú republiku!“

Na záver sa Benedikt XVI. opäť vrátil k češtine:

„Ať Pražské Jezulátko je i nadále vaší inspirací a vede všechny rodiny vašeho národa. Kéž vám všem Bůh žehná!“

-mf, jb-/ snímky Filip Kotek

Hovorca Svätej stolice o pocitoch Svätého Otca

Počas tlačovej besedy v pražskom hoteli Hilton hovorca Svätej stolice, páter Federico Lombardi uviedol, že Svätý Otec bol veľmi potešený priebehom cesty a veľmi naňho zapôsobilo vrele privítanie, akého sa mu dostalo. Veľmi silný dojem v ňom zanechalo milé a priateľské prijatie zo strany prezidenta Klauza. Pre Svätého Otca bola duchovným zážitkom predovšetkým atmosféra modlitby počas svätej omše v Brne, ktorej sa v tichu a s veľkým sústredením zúčastnilo asi 150-tisíc osôb. Páter Lombardi dodal, že v sobotu Svätý Otec ocenil najmä vynikajúci výkon orchestra, ktorý sa v Španielskej sále Pražského hradu predstavil so skladbou Te Deum od Antonína Dvořáka.

Páter Lombardi povedal, že Svätý Otec sa teší dobrému zdravotnému stavu a táto cesta prebieha v dokonalej kontinuite s tými, ktoré v krajine absolvoval Ján Pavol II. V súvislosti so stretnutím vatikánskeho štátneho sekretára kardinála Tarcisia Bertoneho s českým premiérom Janom Fischerom hovorca Svätej stolice potvrdil vyjadrenie premiéra, ktorý po stretnutí uviedol, že dialóg mal pozitívny výsledok a otvoril dobré vyhliadky pre riešenie stále otvorených problémov medzi štátom a Cirkvou. Cirkvou, ktorá sa snaží iba prispieť k všeobecnému dobru spoločnosti. Podľa slov vatikánskeho hovorcu tento dialóg bude ďalej pokračovať.

-mf

Generálna audiencia: Púť a misia Benedikta XVI. v srdci Európy

Vatikán (30. septembra, RV) - „Drahí bratia a sestry! Ako je zvykom po medzinárodných apoštolských cestách, využijem túto generálnu audienciu, aby som hovoril o púti, ktorú som uskutočnil v uplynulých dňoch v Českej republike. Robím to predovšetkým ako poďakovanie Bohu, že mi umožnil túto návštevu a že ju tak veľmi poželal. Bola to skutočná púť a zároveň to bola misia v srdci Európy: púť, pretože Čechy a Morava sú už viac ako tisícročie zemou viery a svätosti. Misia, pretože Európa potrebuje nanovo objaviť v Bohu a v jeho láske pevný základ nádeje. Nie je to náhoda, že svätí evanjelizátori týchto národov, sv. Cyril a Metod, sú patrónmi Európy spolu so sv. Benediktom. „Kristova láska je našou silou“ – v týchto slovách, ktoré boli mottom cesty, sa ozýva viera mnohých hrdinských svedkov z dávnej i nedávnej minulosti - osobitne mám na mysli uplynulé storočie -, ale predovšetkým chce toto motto vyjadriť istotu kresťanov dnes. Áno, našou silou je Kristova láska! Sila, ktorá inšpiruje a oživuje skutočné revolúcie, pokojné a oslobodzujúce, a ktorá nás podopiera vo chvíľach krízy a znovu nás povzbudzuje vtedy, keď

ťažko získanej slobode hrozí, že ona sama stratí svoju vlastnú pravdu.

Prijatie, s ktorým som sa stretol, bolo srdečné. Prezident republiky, ktorému sa chcem ešte raz poďakovať, bol prítomný pri mnohých stretnutiach a prijal ma spolu s mojimi spolupracovníkmi vo svojom sídle, na historicom Pražskom hrade. Celá biskupská konferencia, osobitne kardinál pražský arcibiskup a brniansky biskup ma presvedčili o vrúcnom a pevnom pute, ktoré spája české katolícke spoločenstvo s Petrovým Nástupcom. Ďakujem im aj za starostlivú prípravu liturgických slávení. Moja vďaka patrí aj občianskym a vojenským predstaviteľom a všetkým, ktorí rozličným spôsobom prispeli k zdarnému výsledku tejto cesty.

Kristova láska sa začala zjavovať v tvári Dieťaťa. Aj po príchode do Prahy mojou prvou zastávkou bola návšteva Kostola Panny Márie Víťaznej, kde sa uctieva Dieťa Ježiš, známe práve ako „Pražské Jezuliatko“. Toto vyobrazenie poukazuje na mystérium Boha, ktorý sa stal človekom, na „Boha, ktorý je blízko“, základ našej nádeje. Pred „Pražským Jezuliatkom“ som sa modlil za všetky deti, za rodičov, za budúcnosť rodiny. Skutočné „víťazstvo“, o ktoré dnes prosíme Máriu, je víťazstvo lásky a života v rodine a v spoločnosti!

Pražský hrad, výnimočný čo do histórie a architektúry, je ďalším bodom v mojich širších úvahách. Jeho rozsiahle priestory zahŕňajú početné pamiatky, rozličné prostredia a inštitúcie, akoby predstavoval určité „polis“, v ktorom harmonicky spolunažívajú katedrála a palác, námestie a záhrada. A tak v tomto prostredí sa moja návšteva mohla dotknúť prostredia civilného i náboženského, a to nie ako stojacich samostatne jedno vedľa druhého, ale v ich harmonickej blízkosti pri zachovaní ich odlišnosti. Keď som sa prihovril politickým a civilným predstaviteľom a diplomatickému zboru, chcel som poukázať na nerozlučiteľné puto, ktoré musí vždy jestvovať medzi slobodou a pravdou. Netreba mať strach z pravdy, pretože ona je priateľkou človeka a jeho slobody, ba viac, jedine v úprimnom hľadaní toho, čo je pravdivé, dobré a krásne je možné skutočne ponúknuť nejakú budúcnosť mladým dnešnej doby a generáciám, ktoré prídu. A potom, čo priťahuje toľkých ľudí do Prahy, ak nie jej krása - krása nielen estetická, ale aj historická, náboženská a v širšom zmysle ľudská? Ten, kto zastáva zodpovedný post v politickej či výchovnej oblasti, musí vedieť čerpať zo svetla tej pravdy, ktorá je odrazom večnej Múdrosti Stvoriteľa a je tiež povolaný svedčiť o nej, a to v prvej osobe - svojim životom. Len vážne úsilie o intelektuálnu a morálnu poctivosť je hodné obety tých, ktorí zaplatili takú vysokú cenu za slobodu!

Symbolom tejto syntézy medzi pravdou a krásou je nádherná pražská katedrála, zasvätená sv. Víťovi, Václavovi a Vojtechovi, v ktorej sa slávilí večery s kňazmi, rehoľníkmi, seminaristami a tiež zástupcami laikov, ktorí sa angažujú v cirkevných združeniach a hnutiach. Pre spoločenstvá strednej a východnej Európy je toto ťažká chvíľa: k následkom dlhej zimy ateistickej totality sa pri-

dávajú škodlivé dôsledky istého západného sekularizmu a konzumizmu. Preto som všetkých povzbudil, aby čerpali stále novú energiu od vzkrieseného Pána, aby mohli byť evanjeliovým kvasom v spoločnosti a aby sa mohli angažovať – ako sa to už deje – v charitatívnych aktivitách a ešte viac v tých, ktoré sú zamerané na výchovu a vzdelávanie.

Toto poslanstvo nádeje, založené na viere v Krista, som predostrel celému Božiemu ľudu pri dvoch veľkých eucharistických slávnostiach, ktoré sa konali v Brne, hlavnom meste Moravy a v Starej Boleslavi – na mieste mučeníckej smrti sv. Václava, hlavného patróna národa. S Moravou nám okamžite prichádzajú na myseľ svätí Cyril a Metod, evanjelizátori slovanských národov, vybaví sa nám nevyčerpatelná sila evanjelia, ktoré ako rieka uzdravujúcich vôd preteká dejinami a kontinentmi a všade prináša život a spásu. Nad portálom brnianskej katedrály sú vyryté Kristove slová: „Poďte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste preťažení a ja vás posilním“ (Mt 11,28). Tie isté slová nám zazneli aj v uplynulú nedeľu pri liturgii a v nich nám znovu zaznel večný hlas Spasiteľa, nádeje národov, včera, dnes a navždy. Výrečným znakom Kristovho panovania, jeho vlády milosti a milosrdenstva, sú životy svätých patrónov rozličných kresťanských národov, ako to vidíme práve v prípade Václava, mladého českého kráľa z 10. storočia, ktorý sa vyznamenal svojim príkladným kresťanským svedectvom a ktorý bol usmrtený vlastným bratom. Václav dal prednosť nebeskému kráľovstvu pred očarením pozemskou mocou a navždy sa zapísal do srdca českého národa, ako vzor a ochrana v rozličných dejinných situáciách. Mladým, ktorí boli prítomní na svätováclavskej svätej omši, ktorí prišli aj zo susedných krajín, som odovzdal moje pozvanie, aby v Kristovi nanovo objavili pravého a ozajstného priateľa, ktorý naplní aj tie najhlbšie túžby ľudského srdca.

Nakoniec nemôžem nespomenúť spomedzi všetkých stretnutí ešte dve: ekumenické stretnutie a stretnutie s akademickou obcou. Prvé sa konalo na pražskom Arcibiskupstve a zišli sa na ňom predstavitelia rozličných kresťanských spoločenstiev Českej republiky ako aj zástupca Židovskej obce. Pri myšlienkach na históriu tejto krajiny, ktorá žiaľ zažila trpké konflikty medzi kresťanmi, je tu skutočný dôvod na poďakovanie sa Bohu za to, že sme sa mohli spoločne stretnúť ako nasledovníci jediného Pána, aby sme sa spoločne podelili o radosť z viery i o spoločnú historickú zodpovednosť voči aktuálnym výzvam. Úsilie napredovať k stále plnšej a viditeľnejšej jednote medzi nami, veriacimi v Krista, robí stále silnejším a účinnejším spoločné úsilie o znovuobjavenie kresťanských koreňov Európy. Tento aspekt, ktorý tak veľmi ležal na srdci môjmu milovanému predchodcovi Jánovi Pavlovi II., sa ukázal aj pri stretnutí s rektormi univerzít, zástupcami docentov a študentov a ďalších významných osobností z oblasti kultúry. V tomto kontexte som chcel poukázať na úlohu inštitúcie univerzity, ktorá je jednou z nosných štruktúr Európy, a ktorá má v Prahe jednu z najstarších a najprestížnejších akadémií kontinentu - Karlovu univerzitu nazvanú po panovníkovi Karlovi

IV., ktorý ju založil spolu s pápežom Klementom VI. Univerzita je životne dôležitým prostredím pre spoločnosť, je zárukou slobody a rozvoja, ako na to poukazuje aj fakt, že práve z univerzitného prostredia v Prahe vyšiel pohyb tzv. „Zamatovej revolúcie“. Dvadsať rokov od tejto historickej udalosti som nanovo predstavil myšlienku integrálneho formovania človeka, založeného na jednote poznania zakoreneného v pravde, aby sa tak čelilo novej diktatúre, ktorou je relativizmus a ku ktorému sa pridružuje nadvláda techniky. Humanistická kultúra a kultúra vedy nemôžu byť od seba oddelené, naopak sú to dve strany tej istej mince, a to nám ešte raz pripomína aj česká zem, vlast' veľkých spisovateľov ako Kafka či opäť Mendel, priekopník modernej genetiky.

Drahí priatelia, ďakujem Pánovi za to, že som sa vďaka tejto ceste mohol zoznámiť s národom a Cirkvou hlbokých historických a náboženských koreňov, ktorá si tento rok pripomína viaceré výročia veľkého duchovného a spoločenského významu. Bratom a sestram v Českej republike odovzdam ešte raz moje poslanstvo nádeje a tiež pozvanie k odvahe dobra pri budovaní súčasnosti a zajtrajšku Európy. Ovocie mojej pastoračnej návštevy zverujem do príhovoru Preblahoslavenej Panny Márie a všetkých svätcov a svätíc Čiech a Moravy.“ **-sg, jb-**

Svätý Otec sa rozlúčil s Castel Gandolfom

Vatikán (1. októbra, VR) - Svätý Otec sa štvrtok počas rozlúčkového stretnutia v Castel Gandolfé prihovril a poďakoval za prijatie, ktorého sa mu dostalo od biskupa Albana Mons. Macella Semarara, farára a farského spoločenstva. Osobitne sa tiež poďakoval za prijatie a službu všetkým civilným a vojenským predstaviteľom miestnej správy, Švajčiarskej garde, technickému personálu a všetkým, ktorí sa podieľali na zabezpečení jeho pobytu v pápežskom letnom sídle Castel Gandolfo.

Na záver im okrem iného adresoval aj tieto slová: „Drahí bratia a sestry a všetci tu prítomní, znova vám z hĺbky srdca vyjadrujem svoju vďaku. Dnes si Cirkev pripomína svätú Teréziu od Dieťaťa Ježiša, karmelitánku z kláštora v Lisieux. Jej svedectvo ukazuje, že iba Božie slovo, prijaté a pochopené vo svojich špecifických potrebách sa stane zdrojom obnoveného života. V našej spoločnosti, ktorá je často presiaknutá racionalistickou kultúrou a rozšíreným praktickým materializmom, malá Terezia z Lisieux ukazuje ako odpoveď na veľké existenčné otázky „malú cestu“, ktorá poukazuje na podstatu vecí. A cesta lásky je schopná pojať a dať zmysel a dôstojnosť každému ľudskému osudu. Drahí priatelia, nasledujte príklad tejto Svätej; cesta, ktorú prešla je cestou pre všetkých, pretože ona vedie k úplnej dôvere v Boha, ktorý je Láska a ktorý nás nikdy neopustí.“

Po príhovore Benedikt XVI. udelil všetkým prítomným a ich rodinám svoje apoštolské požehnanie. **-js-**

Svätý Otec sa stretol s prezidentom Pakistanu

Vatikán (1. októbra, RV) – Pápež Benedikt XVI. prijal na osobnej audiencii prezidenta Pakistanu, ktorým je Asif Ali Zardari. Stretol sa aj s vatikánskym štátnym sekretárom kardinálom Tarcisiom Bertonom a so sekretárom pre vzťahy so štátmi Mons. Dominiquem Mambertim.

Ako sa uvádza v komuniké, rozhovory, ktoré sa niesli v srdečnom duchu sa dotýkali aktuálnej situácie v Pakistane a boja proti terorizmu. Okrem toho hovorili o iniciatívach, ktoré pomáhajú formovať tolerantnejšiu a harmonickú spoločnosť. V rozhovoroch tiež vyzdvihli pozitívny prínos Katolíckej cirkvi v spoločenskom živote krajiny, prostredníctvom svojej vzdelávacej, zdravotnej a sociálnej starostlivosti. Dotkli sa aj nedávnych násilných udalostí v niektorých častiach krajiny, ktoré boli namierené proti kresťanským komunitám. Zdôraznili nevyhnutnosť prekonania každej formy diskriminácie, ktorá je založená na náboženskej príslušnosti s cieľom podporiť rešpektovanie práv všetkých občanov. **-js-**

Menovania Svätého Otca

Vatikán (30. septembra, RV) – Pápež Benedikt XVI. vymenoval riadneho člena Pápežskej akadémie pre život, ktorým sa stal Jean-Marie Le Méné z Francúzska. Jean-Marie Le Méné sa narodil v roku 1956 a je známy najmä ako odborník v oblasti bioetiky, predseda parížskej nadácie “Jérôme Lejeune”, ktorú založil v roku 1994 a ktorá sa zaoberá výskumom v oblasti lekárskej starostlivosti a ochrany života, okrem iného objavila napríklad Dawnov syndróm.

Ďalej Benedikt XVI. vymenoval sedem kardinálov do kardinálskeho výboru Pápežskej rady pre rodinu. Za členov rady zasa vymenoval 9 manželských párov z Maďarska, Indie, Nigérie, USA, Kolumbie, Konga, Izraela, Španielska a Mexika a vymenoval aj takmer dve desiatky konzultorov. V čele Pápežskej rady pre rodinu je od roku 2008 kardinál Ennio Antonelli. **-sg-**

List afrických poľnohospodárov a vedcov Benediktovi XVI.

Taliansko (25. septembra, RV/Zenit) – List Svätému Otcovi zaslala skupina afrických vedcov a poľnohospodárov, účastníkov študijného seminára s názvom „Za zelenú revolúciu v Afrike - Rozvoj je nový názov pre mier“. Podujatie sa konalo v Ríme vo štvrtok 24. septembra.

V liste sa Afričania odvolávajú aj na slová Benedikta XVI., ktoré povedal 1. apríla tohto roku pred modlitbou Anjel Pána o tom, že „ani jedna slza trpiacich ani tých, čo stoja pri nich, sa nestráca pred Bohom“. Autori listu ďalej vysvetľujú, že „Afrika je požehnaná všetkými veľkými a krásnymi pokladmi, ktorými ju Pán obdaril, ale Afričania trpia hladom, chorobami, chudobou a úpadkom.“

„Sme presvedčení“ – dodávajú autori listu – „že Pán je veľmi blízko všetkým mamám a otcom, ktorí stratili svoje deti a ich deti, a všetkým tým, ktorí trpia biedou a chudobou, a sme tiež presvedčení, že na začiatku tretieho tisícročia je skutočne škandalózne, že existujú ľudia, ktorí umierajú hladom.“

Podpísaní v liste rovnako vyjadrili ľútosť nad skutočnosťou, že „ekoimperializmus“, ktorý ide ruka v ruku s „antikoncepčným imperializmom“, predstavuje iba špekulatívne záujmy, ktorých cieľom je zabrániť využitiu nových biotechnologických rastlín a obmedziť predaj domácich produktov na medzinárodných trhoch“. V závere sa africkí vedci a poľnohospodári prihlásili k slovám z encykliky Benedikta XVI. Caritas in veritate: „Rozvoj je povolanie, ktoré zapadá do Božieho plánu na vytvorenie spoločného dobra v láske a v pravde.“ **-mf-**

Európski biskupi zasadaajú v Paríži

Francúzsko (1. októbra, RV) – Paríž oddnes až do 4. októbra hostí tohtoročné plenárne zasadnutie predsedov biskupských konferencií Európy. Špeciálnou príležitosťou k nemu je aj výročie pádu komunizmu vo Východnej Európe. K tomu sa viaže aj téma stretnutia “Cirkev a štát, dvadsať rokov po páde Berlínskeho múru”. Stretnutie organizuje Rada konferencií biskupov Európy (CCEE) a biskupi sa na ňom budú zaoberať najmä právnymi riešeniami, ktoré upravujú vzťahy jednotlivých štátov s Katolíckou cirkvou a jej štruktúrami aj ich dodržiavaním v jednotlivých krajinách.

Účastníci stretnutia sa oboznámia aj s programom II. katolícko – pravoslávneho fóra, ktoré bude od 23. do 27. novembra 2009 v Grécku na tému “Vzťah medzi Cirkvou a štátom” a vrátia sa tiež k návšteve Benedikta XVI. v Českej republike. Medzi ďalšie témy bude patriť Kňazský rok, záležitosti Cirkvi vo vzťahu k Svätej zemi a vzťahy medzi Cirkvou a médiami v uplynulom roku.

Významnými chvíľami stretnutia, na ktorom je aj slovenský zástupca - predseda KBS Mons. František Tondra – budú najmä eucharistické slávnosti s miestnym spoločenstvom. Na stretnutí sú za Svätú stolicu kardinál Giovanni Battista Re, prefekt Kongregácie pre biskupov, Mons. Dominique Mamberti, sekretár pre vzťahy so štátmi, apoštolský nuncius v Európskej únii Mons. Adré Dupuy a tiež Mons. Aldo Giordano, stály pozorovateľ Svätej stolice v Rade Európy. **-sg-**

Na Ministerstve vnútra SR odhalili obraz patróna policajtov

Na cirkevný sviatok sv. Michala, archanjela, 29.9.2009, bol v budove Ministerstva vnútra SR slávnostne inštalovaný a odhalený obraz archanjela, ktorý je všeobecne uctievaný ako patrón policajtov. Za účasti príslušníkov a zamestnancov ministerstva obraz požehnal biskupský policajný vikár Mons. František Bartoš. Kópie originálu budú distribuované cez policajných kaplánov na všetky riaditeľstvá Policajného zboru. Zmyslom tejto aktivity ordinára OS a OZ SR Mons. Františka Rábeka v úzkej spolupráci s ministrom vnútra Róberta Kaliňáka nie je nič iné, ako len to, aby obraz zdobil policajné budovy a viedol ku stavovskej úcte a hrdosti policajtov na ich službu pokoju a zákonnosti podobne, ako je tomu v policajných zboroch demokratických štátov sveta.

Autorom obrazu je akademický maliar Stanislav Lajda. 40 rokov tvrdej ateizácie Policajného zboru v predchádzajúcom komunistickom režime znemožnilo u nás aj v polícii podobne ako aj v armáde existenciu akejkoľvek stavovskej tradície a uctievania cirkevných svätých patrónov. Biblický a teologický zmysel, či úloha anjelov ako skutočných bytostí v rýchlej službe Bohu a v boji proti zlu má byť aj pre slovenských policajtov, zvlášť tých, ktorí sa hlásia ku Katolíckej cirkvi, motiváciou pre uvedomovanie si svojej profesionálnej povinnosti byť na stráži zákonnosti, poriadku, či ochrany života a majetku občanov a ich statočnému boju proti zlu vo všetkých jeho formách.

Tibor Ujlacký

Katolícka univerzita v Ružomberku otvorila nový akademický rok

Katolícka univerzita v Ružomberku 30. septembra nes vstúpila do 10. roku svojho fungovania. Program sa začal svätou omšou v univerzitnom kostole Svätej rodiny. Hlavným celebrantom bol košický arcibiskup Alojz Tkáč, ktorý študentov vyzval, aby žili v duchu krstnej modlitby rodičov.

Univerzita pri príležitosti otvorenia nového akademického roka udelila aj dva čestné doktoráty. Literárnemu vedcovi Júliusovi Paštekovovi a emeritnému arcibiskupovi Dominikovi Hrušovskému. Dôvody vysvetľuje rektor Tadeusz Zasepa: „Profesor Pašteka to je človek, ktorý to celé obdobie komunistické s odvahou hľadal a nachádzal kres-

ťanské, katolícke korene, inšpirácie pre svetovú literatúru a našu slovenskú literatúru a arcibiskup Hrušovský pre Slovensko sa zaslúžil predovšetkým aktívnosťou v inštitúte v Ríme a potom ako apoštolský nuncijs v Bielorusku.“

Univerzita má v súčasnosti štyri fakulty, na ktorých študuje takmer 8 000 študentov.

V novom akademickom roku si plánuje udržať titul univerzity, pokračovať vo výstavbe modernej knižnice a chce vytvoriť aj dve nové fakulty, o právnickú fakultu a o ekonomickú.

Rádio Lumen

Zomrel kňaz Augustín Drška

Vo veku 70 rokov zomrel 29. septembra kňaz Bratislavskej arcidiecézy Augustín Drška, ktorý od júla pôsobil ako výpomocný duchovný vo farnosti Bratislava - Kráľovnej rodiny. Vo štvrtok 1. októbra sa v Katedrále sv. Martina v Bratislave uskutočnila zádušná svätá omša, ktorú celebroidal bratislavský arcibiskup-metropolita Mons. Stanislav Zvolenský. Pohrebnej svätej omši popoludní v Kútoch predsedal generálny vikár Mons. Ján Formánek.

Augustín Drška sa narodil 15.2.1939 v Kútoch. Kňazskú vysviacku prijal 23.6.1963.

1963 kaplán Štúrovo
1966 kaplán Tvrdošovce
1968 kaplán Trnava
1970 kaplán Bratislava - sv. Alžbety
1971 kaplán Topoľčany
1974 administrátor Ludanice
1989 administrátor Malacky
od 15.11.1991 farár Bratislava - Vrakuňa
od 1.7.1999 farár Koválov
od 1.7.2001 farár Bratislava - Dlhé Diely
od 10.11.2007 farár Čáry
od 1.7.2009 výpomocný duchovný Bratislava - Kráľovnej rodiny

Banskobystrická diecéza oslávila výročie katedrálneho chrámu

Na výročie posviacky katedrálneho chrámu celebrol diecézny biskup Mons. Rudolf Baláž slávnostnú svätú omšu v Katedrále sv. Františka Xaverského.

V homílii sa zamerl na význam chrámu, ktorý je postavený ľudskou rukou. Tento je miestom, kde sa Kristus dáva vo sviatosiach a kňazi ho ohlasujú v Božom slove. V homílii však upozornil aj na chrámy Ducha Svätého, ktorými sú pokrstení veriaci. „Neviete že ste Boží chrám a že vo vás prebýva Boží Duch?“, opýtal sa biskup slovami apoštola Pavla v jeho liste Korint'anom. (porov. 1 Kor 3:16-17). V tejto súvislosti povzbudil veriacich k jasnému kresťanskému svedectvu a odbúravaniu zvykoveho náboženstva. Diecézny biskup v homílii tiež komentoval život sv. Františka Xaverského, hlavného patróna katedrálneho chrámu a celej Banskobystrickej diecézy a uviedol ho ako príklad. Eucharistickú slávnosť v banskobystrickej katedrále doplnili hudobným komentárom bohoslovcí Kňazského seminára sv. Františka Xaverského v Badíne a domáci chrámový zbor Xaverius.

Dnešná banskobystrická Katedrála bola slávnostne konsekrovaná ešte ako kostol jezuitov dňa 24. septembra 1715 biskupom Lukášom Natale, auxiliárom ostrihomského arcibiskupa. V roku 1776 sa kostol sv. Františka Xaverského stal katedrálnym chrámom novozriadenej Banskobystrickej diecézy.

Zuzana Juhaniaková

Medzinárodná konferencia Sacrum a príroda v Prešove

Medzinárodná vedecká konferencia Sacrum a príroda sa konala v dňoch 25. a 26. septembra na GTF PU v Prešove. V úvode s príhovorom vystúpil rektor PU prof. RNDr. René Matlovič, PhD. Okrem iného povedal, že aj táto konferencia dokazuje neustále zvyšovanie kvality GTF, o čom hovorí aj komplexná akreditácia.

Prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ, veľký kancelár fakulty, vyzdvihol aktuálnosť konferencie v čase mnohých ekologických zmien na našej planéte. Ďalej povedal, že „príroda bola stvorená pre človeka. Človek a príroda idú spolu. Príroda nás v každom ročnom období volá na návštevu, aby sme v nej utíšili naše srdce. Jej ticho lieči našu dušu.“

Dekan GTF PU prof. ThDr. Peter Šturák, PhD. vyjadril presvedčenie, že táto medzinárodná vedecká konferencia zapadá do permanentnej snahy fakulty o neustálu internacionalizáciu vysokoškolského štúdia.

V prednáškach zazneli hlboké myšlienky, ale aj podnetné návrhy. Napríklad prof. Tomasz Jelonek z Poľska poukázal na skutočnosť, že vo Svätom písme sa nehov

vorí o ochrane prírody, pretože vtedy neexistoval problém s ničením prírody. Človek žil s prírodou v harmónii. V prednáške Mgr. Jozefa Kamianskeho z Environmentálnej subkomisie KBS zaznelo aj ubezpečenie, že Katolícka cirkev nezakazuje uznávať evolúciu, ale zároveň verí a učí, že dušu človeka stvoril Boh priamo. Ďalšia prednáška bola o rodine, ktorá má byť podľa prof. Macieja Ostrowskeho aj miestom ekologickej výchovy. Nechýbali prednášky o Slovenskom raji, o ktorom bol premietnutý aj film, o morálnej povinnosti ochrany životného prostredia, o prírode ako meditačnom prostredí a iné, v ktorých bol zdôraznený fakt, že kresťanstvo a židovstvo veľmi jasne rozlišujú medzi stvorenstvom a Stvoriteľom. Prednášatelia konštatovali, že človek má právo na zdravé životné prostredie a že ekologická kríza nie je iba záležitosťou ekonomickou, ale predovšetkým morálnou. Preto sa hovorí o potrebe ekológie ducha.

Prvý deň konferencie bol zakončený archijerejskou svätou liturgiou v Katedrále sv. Jána Krstiteľa, ktorú slávil prešovský arcibiskup a metropolita Ján Babjak SJ.

V sobotu konferencia pokračovala návštevou Národného parku Slovenský raj, s túrou na Kláštorisko, kde vладыka Ján Babjak SJ spolu so 100 účastníkmi slávil Ďakovný akatist. Pred modlitbou docent Michal Slivka poskytol zaujímavý archeologický a historický výklad o kartuziánskom kláštore na Kláštorisku.

Ľubomír Petrik

Problematika pastorácie Rómov

Problematiku pastorácie Rómov na Slovensku riešia mnohé registrované cirkvi a náboženské spoločnosti. Realizované sú mnohé aktivity s cieľom zadosťučiť materiálnym i duchovným potrebám príslušníkom tejto národnostnej menšiny. V tejto oblasti sa angažuje aj cirkevný odbor na Ministerstve kultúry, ktorý 29. septembra predstavil publikáciu mapujúcu doterajšiu činnosť cirkvi medzi Rómami. Zborník „Pastorácia Rómov“ zároveň uvádza niekoľko rád, ktoré by kompetentným mali pomôcť zefektívniť ich úsilie.

Úspešná pastorácia cirkvi medzi Rómami má podľa slov Jána Jurana riaditeľa Cirkevného odboru na Ministerstve kultúry niekoľko zásadných predpokladov: „Je veľmi dôležité, aby sme si jednak zdefinovali tie problémy, ktoré v súčasnosti sú, aby sme poznali bližšie aj ten duchovný a mentálny proste hodnotový svet našich rómskych spoluobčanov.“

Evanjelický farár Daniel Mišina pripomenul, že pastorácii Rómov zo strany cirkvi by mala predchádzať dôsledná príprava a oboznámenie sa s tradíciou i mentalitou Rómov.

Predstavenie publikácie o pastorácii Rómov bolo bodkou za projektom, ktorý hodnotí Ján Juran ako užitočný a úspešný.

Miroslav Lyko, Rádio Lumen

Interaktívna výstava o Katolíckych novinách v októbri začína putovanie po Slovensku

Katolícke noviny tento rok oslavujú 160. výročie svojho vzniku a jednou z aktivít je usporiadanie interaktívnej výstavy, ktorá bude počas tohto školského roka putovať po cirkevných základných školách na Slovensku. Prvou zastávkou od začiatku októbra bude farnosť Belá nad Cirochou. Ako uviedla vedúca vydania Katolíckych novín Martina Grochálová, cieľom výstavy, ktorá hravým spôsobom zoznami žiakov s fungovaním tohto periodika, je „predovšetkým viac kontaktu s najmladšou generáciou a v podstate aj s farnosťou, pretože vždy, keď pôjde výstava do niektorej školy, prídu tam aj pracovníci Katolíckych novín. Budeme sláviť svätú omšu vo farnosti, mať besedu so žiakmi a učiteľmi, takže ide o živý kontakt, aby si už aj mladí čitatelia budovali vzťah ku Katolíckym novinám nenúteným spôsobom.“

Na harmonograme škôl, ktoré výstava navštívi, sa ešte pracuje, cirkevné základné školy tak stále majú možnosť skontaktovať sa s pracovníkmi Katolíckych novín a pozvať ich medzi svojich žiakov. **Dana Jacečková**

Vychádza kniha Teológia troch dní

Vydavateľstvo Dobrá kniha prináša na pulty kníhkupectiev knihu Hansa Urša von Balthasara: Teológia troch dní, v preklade Rastislava Nemca.

Mysterium Paschale – veľkonočné tajomstvo je ústredným tajomstvom veľkého dobrodružstva, akým je vzťah Boha a ľudí. Liturgia Veľkého piatku, Bielej soboty a Veľkonočnej nedele nás každý rok zaplavuje množstvom hlbokých textov, obrazov, symbolov, krásou. Málokedy však máme príležitosť počas týchto veľkých troch dní usilovať sa preniknúť do teologickej podstaty spásneho diania začínajúceho Poslednou večerou a končiacего zjavením Zmŕtvychvstalého. Ponoriť sa do jej hĺbky pozývajú stránky tejto knihy.

Autor nám ponúka možnosť kráčať vedľa Ježiša Krista, ktorý je na Veľký piatok na ceste ku krížu, na Bielú sobotu na ceste k zosnulým a na Veľkonočnú nedeľu na ceste k Otcovi. Neobyčajná precíznosť a dôslednosť, s akou Balthasar vníma biblické texty, svedectvá cirkevných otcov a pohľady teológov robí z tejto knihy nie ľahké čítanie. Neuveriteľná námaha, ktorú si dal autor, aby zozbieral a sústredil také obrovské množstvo teologického materiálu, však aj nás isto povzbudí, aby sme objavovali teológiu tých veľkých troch dní.

Hans Urs von Balthasar bol jedným z najvýznamnejších teológov 20. storočia. Doteraz vyšla po slovensky jeho Krížová cesta (1995), rozprava Rozjímavá modlitba (1998) a zbierka aforizmov Vlastnými slovami (2003). Čitateľovi chceme uľahčiť kontakt s týmto veľikánom teologickej literatúry aj rozsiahlou životopisnou štúdiou zaradenou na konci knihy. **František Sočufka SJ**

Roľnícka nedeľa v Novej Bani

Poslednú septembrovú nedeľu novobanskí roľníci už desaťročia prichádzajú do farského kostola vzdať Bohu úctu a vďaku za bohatú úrodu. V tomto roku tradičná Roľnícka nedeľa pripadla na 27. septembra 2009.

Slávnostnú svätú omšu celebroidal Branislav Kopal, M.A., farár z neďalekej Žarnovice.

Roľnícka výzdoba vo farskom kostole každoročne odpovedá na aktuálne dianie v Cirkvi. Tohtoročná výzdoba je sústredená na Rok kňazov, či sedem sviatostí, ktoré kňazi vysluhujú. Návštevník môže obdivovať obraz venovaný patrónovi kňazov, ktorým je Ján Mária Vianney. Tisícka semien a hra fariieb tvorí aj kompozíciu venovanú aktuálnej návšteve Svätého Otca v Českej republike. Výzdoba potrvá do 11. októbra 2009. **Františka Čáčková, osf**

Nebeský šlabikár – nová kniha o svätých pre deti

Vydavateľstvo Don Bosco prichádza s novou knihou pre deti Nebeský šlabikár. Tento unikátny projekt ocenil aj jeho odborný konzultant spisovateľ Daniel Hevier slovami: „Vybrať si tematiku svätcov a podať ju tak, aby neurazila veriacich, ale aby bola užitočná aj pre neutrálnych, respektíve neveriacich čitateľov, a ešte k tomu deti, na to naozaj bolo potrebné majstrovstvo.“

V Nebeskom šlabikári deti nájdu krátke básničky o živote vybraných postáv z Biblie a svätcov, ktorí sú v knihe usporiadaní podľa abecedy. V štyroch veršoch sa tak malí čitatelia dozvedia čosi z ich života. Zároveň si precvičia pamäť učením sa básničiek, ale i písanie – na každej strane je jedno písmeno abecedy. Autorka textov Otilia Dvorecká na konci publikácie umiestnila aj krátke životopisy týchto postáv, aby rodičia mohli svojim deťom porozprávať o nich viac. Pestré ilustrácie Dariny Gladišovej a formát A5, presne do detskej ruky, robia z tejto knihy výborný darček pre najmenších. **Gabriela Miškovičová**